

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۵) دیماه ۱۳۵۱

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: تیمسار سرلشکر همایونی - مهدوی اردستانی - دکتر متین - دکتر رازانی - دکتر ضیائی .
- ۳- تصویب صورتجلسه روزهای ۲۳ و ۲۸ آذر ماه ۱۳۵۱ .
- ۴- تقدیم یک فقره قرارداد بوسیله آقای دکتر اهری معاون وزارت آب و برق .
- ۵- تقدیم ۲ فقره مقاله نامه و ۸ فقره توصیه نامه بوسیله آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار .
- ۶- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به لایحه اصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات
- بهره برداری هوائی کشوری و ارسال بمجلس سنا .
- ۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به لایحه منشور کنفرانس اسلامی .
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به لایحه تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور .
- ۹- طرح و تصویب گزارش یک شوروی کمیسیون بودجه راجع به لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و ارسال بمجلس سنا .
- ۱۰- تقدیم لایحه الحاق دو تبصره بماده ۳ و ماده ۲ آئین نامه معاملات شهرداری پایتخت بوسیله خانم صوفی معاون وزارت کشور .
- ۱۱- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

- سراج الدینی - سعادت - سمعی - شاهنده - دکتر شکرانی - شیخ الاسلامی - مهندس صائبی - حیدر صائبی - دکتر صالحی - دکتر صفائی - دکتر صمدزاده - دکتر ضیائی - عبدالحسین طباطبائی - عباس میرزائی - مهندس عدل - مهندس عطائی - دکتر عظیمی - غضنفری - فهیمی - فیصلی - قاضی زاده - محمدولی قراچورلو - کمالوند - دکتر متین - محسنی مهر - دکتر مرتضوی - مصطفوی - مهندس معینی زند - نارویی - ناصرزاده - مهندس نصر نیکروش - دکتر وزیری - تیمسار همایونی - خانم بزرگنیا - خانم پیرنیا - خانم زاهدی - خانم صفی نیا - اخلاقی - عبدالحسین آموزگار - ادیب سمعی - اهری - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - بدر صالحیان - غلامرضا بهادری - دکتر سعید بهادری - پدramی - دکتر پروا عظیم - دکتر پناهی - نژده - دکتر تنکابنی - جعفری - جهانی - دکتر حاتم حق شناس - دکتر سعید حکمت - لطف الله حی - اسمعیل خزیمه - دکتر خسروی کردستانی - تیمسار خطیب شهیدی - دکتر رشید یاسمی - دکتر رهنوردی - دکتر زهرائی

غائبین مریض - آقایان:

مهندس اردلان - بهنیا - پرویزی - پروین - جندقی
مهندس رهبر - مهندس زاهدی - ساگینیان - کریم بخش
سعیدی - دکتر غنی - فریدونفر - دکتر کفائی - کمالاتی
دکتر مشایخی - موقر - مهرزاد - دکتر ناوی - خانم
ضرابی .

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: تیمسار سرلشکر همایونی - مهدوی اردستانی - دکتر متین دکتر رازانی - دکتر ضیائی

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم
تیمسار سرلشکر همایونی تشریف بیاورید .

تیمسار سرلشکر همایونی - باستحضار خانمها و آقایان نمایندگان محترم مجلس میرساند بدعوت وزارت جنگ روز پنجشنبه ۲۳ آذر هیئت پارلمانی مجلس شورای ملی متشکل از آقایان اعضاء کمیسیون نظام آقایان مهندس صائی - مصطفوی نائینی از هیئت رئیسه و آقایان هیئت رئیسه کمیسیون دارائی تیمساران سیهیدجهانیانی و سرلشکر مطبوعی از کمیسیون جنگ مجلس سنا با معیت تیمسار سیهید کاتوزیان معاون پارلمانی وزارت جنگ برای بازدید از یگانهای نیروهای مسلح شاهنشاهی عازم مشهد زاهدان - بندر چاه بهار - بندر جاسک شدیم .

بدو ورود بمشهد مقدس هیئت جهت تیمن وتبرک بزیارت آستان قدس رضوی تشریف حاصل نمود. روز ۲۵ آذر در ستاد لشکر ۷۷ در توجیه و تجزیه وتحلیل ستادی شرکت داشتیم. رؤسای ارکان ستاد و رئیس کنترلر لشکر هیئت را در جریان سازمان - گسترش - دوره های آموزشی - درجه آمادگی - روحیه و رفا - جنگ افزار بودجه - وسایل و تجهیزات - ترابری - پشتیبانی لشکر قرار دادند سپس در سربازخانه یگانهای لشکر را در حین تمرین و آموزش مشاهده - منجمله گردانهای پدافند هوایی که با گلوله های حقیقی به تیراندازی ضد هوایی اشتغال داشتند و با وجود تحرك هدف محاسبه و دقت تیر آنها بسیار جالب بود - گردانهای بهداری در تمرین صحنه جنگ مجروحین را پس از انجام کمک های اولیه با سرعت بوسیله آمبولانس از خط مقدم به عقب منتقل در چادرهای مخصوص عملیات جراحی انجام وبستری موقت مینمودند - گردان مخابرات با انواع وسایل باسیم

و بیسیم ارتباط رده گروه تا ارتش را تأمین و بنانه تایپ کار میکردند - آموزشگاه حرفه ای افراد وظیفه مستعد را در ماه بیست و یکم خدمت برای ۱۳ هفته در ده کارگاه فنی مختلف حرفه های لازم میآموختند .

همچنین بمیدان عکس العمل ورهبری رفتیم . در توضیح این کلاس اقتصاد دار دباستحضار برسانم در زندگی هر فرد نظامی بهنگام اجرای مأموریت های مختلف چه در زمان عادی و یا در عملیات جنگی مواقعی پیش می آید که در اجرای مأموریت های واگذاری با توجه بوجود موانع ومشکلات داشتن حداقل وسائل و زمان بایستی انجام گردد بمنظور تقویت فکر پرسنل نظامی وعکس العمل فوری و منطقی در مقابل مسائل وموانع پیش آمده دانشکده های ارتش شاهنشاهی کلاسهای عکس العمل و رهبری ایجاد شده است . در این کلاسها پرسنل در مقابل مسائلی که طرح میشود و قبلا از آن اطلاعی ندارند قرار داده میشوند وبایستی با وسائلی که در اختیار دارند از فرصت معینی که بانان داده میشود بحل مسائل بپردازند . این افراد برای مهارت و ورزیدگی به تمرین جود و کاراته و جنگ سرنیزه و انواع ورزشهای صحرایی اشتغال داشتند (احسن). روز ۲۶ آذر تیب ۲ قوچان که در موقعیت

خاص نظامی قرار گرفته مورد بازدید هیئت واقع شد و یگانها با وجود سرما و بارندگی و برف در صحرا مشغول انجام برنامه و تمرین آموزش های نظامی خویش بودند . بعد از ظهر بیمارستان ۴۵۰ تاختخوابی شهنواز وابسته بدانشگاه مشهد مورد بازدید هیئت قرار - گرفت این بیمارستان دارای ساختمانهای جامع و کامل از حیث تجهیزات مدرن و پیش بینی تمام مایحتاج بیمارستان با بهترین وسایل علمی و فنی شده کادر مربوطه از بین پزشکان متخصص و کارآموده انتخاب شده اند که حسن جریان در شئون بیمارستان بچشم میخورد . البته بعضی از بخش های آن از حیث وسایل و کادر در دست تکمیل است همچنین دانشکده دندانپزشکی دانشگاه از حیث کادرو وسایل و نحوه عمل نمونه بود (احسن) .

خوشبختانه در دانشگاه مشهد سه عنصر اساسی یعنی مکان - تجهیزات و از همه مهمتر استاد مورد توجه خاص قرار گرفته و برای هم آهنگ نمودن این عناصر

سعی و کوشش لازم بعمل آمده و ترتیبی اتخاذ شده است تا جوانانیکه شوق خدمت را در سر داشتند از خارج و داخل کشور برای تدریس در این دانشگاه جذب شوند . از طرفی موجباتی جهت افزایش پذیرش دانشجو منطبق با نظام دانشگاهی مبذول داشته که با فعالیتهای دزدست اقدام نوید میدهد این دانشگاه در سطوح دانشگاههای کشور مقام شایسته ای احراز نماید (احسن) . روز دوشنبه ۲۷ این افتخار نصب هیئت گردید که در مراسم سلام میلاد خجسته و با سعادت حضرت ثامن الائمه علیه السلام که با شکوه و اخلاص کامل انعقاد یافته بود شرکت نمائیم .

حسن جریان امور بارگاه معدلت آثار رضوی با توجهات مخصوصه شاهنشاه آریامهر تولیت عظمی در تمام قسمتها وضع جالب و چشمگیری داشت (صحیح است). آقای زاهدی استاندار خراسان و نیابت تولیت عظمی با فعالیت و علاقه پیشرفت امور را مراقبت دارند شهر مشهد بواسطه امتیازات خاصی که دارد در ردیف بهترین شهرهای ایران است و بر اثر اهتمام ومساعی متصدیان امور در سالهای انقلاب پیروزمند ملی پیشرفتهای عمرانی زیادی پیدا کرده است (صحیح است) روز ۲۸ هیئت از نیشابور و ابنیه و آثار تاریخی آن و امور عمرانی آنجا که بخوبی پیشرفت دارد بازدید نمود . روز ۲۹ هیئت بزاهدان عزیمت بدو ورود عده ای از آقایان نمایندگان بیازدید عمران شهری و عده دیگر از آقایان نمایندگان برای بازدید از خانه فرهنگ روستائی سعید آباد عزیمت نمودند فعالیتهای غیر کشاورزی زنان روستائی عضو خانه های فرهنگ روستائی در زمینه کارهای دستی قابل توجه بود و در هر قسمت مدیرکل تعاون و امور روستاها آقایان نمایندگان را بتفصیل از فعالیتهای انجام شده در زمینه خانه های فرهنگ روستائی مهد کودک که بوسیله ۱۵ سپاهی و ده نفر مددکار اجتماعی انجام میشود قرار داده و با توزیع دفترچه مشروحاً جزئیات کارهای عملی شده را باطلاع رسانیدند .

بعد از ظهر هیئت در سربازخانه مرکز آموزشی شماره ۲ ژاندارمری کل کشور حضور یافته بعد از آنکه فرمانده مربوطه با توجه خود نوع و مراحل آموزشی

را شرح داد یگانها در حین تمرین آموزش رانندگی و کار با تراکتور و آموزش اسلحه شناسی و دختران سپاهی با روحیه قوی در کلاس به آموزش اسلحه شناسی اشتغال داشتند و بخوبی از عهده انجام آن برمی آمدند . تأسیسات سربازخانه منظم بود (صحیح است) .

ژاندارمری کل کشور سازمانی است وسیع باوظایف و فعالیتهای سنگینی که یگانها و پاسگاههای آن در تمام کشور گسترده شده و در خدمت مردم و مملکت هستند چون قسمت اعظم افراد کشور بنحوی از انحاء با این سازمان انتظامی سروکار دارند قهرآ شبانه روز آماده انجام وظیفه و رسیدگی بمراجعات مردم میباشد . همه مادر حوزهای انتخابی خود مشاهده نموده ایم که شرایط زیست بعضی از پاسگاههای ژاندارمری بواسطه علل اقلیمی دشوار و مشکل است ولی افسران - درجه داران افراد بارو حیه قوی عهده دار خدمات ارزنده ای هستند .

خانه فرهنگ و هنر زاهدان مورد بازدید هیئت قرار گرفت . تشکیل غرفه های جالب مردم شناسی و اشیاء نفیس از مصنوعات سنتی و آثار تاریخی این استان قابل توجه و دیدنی بود (صحیح است) .

استان سیستان و بلوچستان از نقطه نظر جغرافیائی موقعیت خاص و حساسی دارد گرچه قسمتی کوهستانی و اراضی لم یزرع است لیکن استعدادهای طبیعی آن قابل توجه است . کارهای عمرانی نسبتاً زیادی در آنجا شده ولی با وسعت فوق العاده منطقه شاید زیاد چشم نمیخورد بامر اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریا مهر در برنامه پنجم که حجم اعتباری آن نسبت باعتبارات چهار برنامه گذشته بیش از يك برابر ونیم مجموع آنها است سهم بسزائی جهت این استان منظور شده که نیازمان عمران آن نیز تشکیل گردیده و بزودی شروع بکار مینماید و با برنامه وسیعی که جهت پیشرفت این استان تنظیم شده مزایای زیادی برای مردم این خطه در بر خواهد داشت روز ۳۰ هیئت به بندر چاه بهار عزیمت پس از دو ساعت توقف و تماس با فرماندار جوان و فعال آنجا و اطلاع از اوضاع عمومی و پیشرفت عمرانی به بندر جاسک حرکت نمود - مشکل اهالی چاه بهار صید ماهی است که قبلاً صید نموده و در مبادلات مرزی مورد استفاده

قرار میدادند فعلا شرکت شیلات جنوب مانع این کار شده خود نیز تأسیساتی برای خرید در آنجا ندارد چون قسمتی از معاش مردم از این راه تأمین میشود ضرورت دارد شرکت شیلات جنوب ترتیب صحیحی برای این کار بدهد.

بندر جاسک پایگاه نیروی هوایی است. برای رفاه و آسایش پرسنل تأسیسات زیادی شده افسران جوان و تحصیل کرده و درجه داران و افراد با روحیه خوب بخدمت و انجام وظیفه اشتغال داشتند (احسن).

در مراجعه به مشهد چون هوا مساعد نبود هواپیما نتوانست در فرودگاه مشهد بزمین به نشیند هیئت بسبزوار عزیمت و با اتوبوس به مشهد عزیمت نمود و روز جمعه اول دیماه با هواپیما عازم تهران شد.

از نظر اهمیت فوق العاده که امور دفاعی مملکت و اصل تقویت مداوم و بی چون و چرای قوای تأمینی حائز است این چهارمین سالی است که بفرمان ملوکانه کمیسیون نظام مجلس شورای ملی برای مشاهده پیشرفت های یگانهای لشکر ۷۷ و سایر یگانهای نیروهای مسلح عهده دار این وظیفه ملی میشوند.

جای نهایت سرافرازی است که تحت رهبری شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران نیروهای مسلح شاهنشاهی تا این حد به ترقیات و پیشرفتهای همه جانبه ای نائل آمده و یگانهای نیروهای مسلح تا اقصی نقاط مملکت در طریق انجام وظایف مرجوعه و مأموریتهای محوله مصمم تر و آماده تر هستند (صحیح است - احسن)

از تیمسار ارتشبد عظیمی وزیر محترم جنگ و تیمسار سپهد کاتوزیان معاون پارلمانی که در اجرای اوامر شاهنشاه آریامهر موجبات بازید هیئت را فراهم نمودند و همچنین از فرماندهی نیروی زمینی و فرماندهی نیروی هوایی و فرماندهی ژاندارمری کل کشور و فرماندهان لشکر ۷۷ و ناحیه ژاندارمری مشهد و زاهدان و پایگاه نیروی هوایی جاسک که در طول مسافرت تسهیلات فراوانی را فراهم داشته اند و آقایان استانداران، فرمانداران و مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید سرخ زاهدان که از همراهی دریغ نداشته اند امتنان و تشکر همه اعضاء هیئت پارلمانی را تقدیم میدارد. این بود مختصری از جریان

بازدید هیئت پارلمانی (احسن، احسن).

رئیس - آقای مهدوی اردستانی بفرمائید.

مهدوی اردستانی - جناب آقای رئیس، خانمها

و آقایان همکاران محترم

در روزهاییکه ملت ایران از هر طبقه و دسته از صمیم قلب و با جان دل مشغول فراهم ساختن جشن بزرگداشت دهه انقلاب باشکوه و جلال هر چه بیشتر میباشد، در روزهاییکه کشور ایران در اثر نتایج شکوفا شدن انقلاب بسرعت چشم گیری بطرف صنعتی شدن و آخرین پدیده های دانش امروزی پیش میرود و کشور ما بزودی در ردیف کشورهای مهم صنعتی جهان قرار خواهد گرفت (صحیح است)، در روزهاییکه صحبت از اجرای برنامه های عظیمی است که جامعه ایران را بدوران تمدن بزرگ خواهد رسانید اوامر شاهنشاه مبنی بر ساختمان بنای مسجد آریامهر اثر مطلوبی در محافل روحانی و اجتماعی و در بین کلیه طبقات مسلمان بجا گذارده و نشان می دهد همانقدر که شاهنشاه آریامهر علاقه بترقی و تعالی کشور از جهت تکنیک و صنعتی شدن آن داشته و همانطور که اوامر لازم بمنظور بهبود و پیشرفتهای مادی برای رفاه بیشتر مردم صادر میفرمائید همانقدر هم توجه کامل رهبر عالیقدر مملکت به پیشرفت معنویات میباشد و این گونه اوامر که همواره در فرصت های مناسب صادر میفرمائید نشانه قلبی معظم له به تقویت مظاهر دین مبین اسلام و پیروی از تعالیم قرآن مجید میباشد (صحیح است)

رهبر مملکت ما در تمام دوره پرافتخار سلطنت خود در تقویت و حمایت حیات معنوی ملت خود کوشا بوده و برای همه مردم مسلمان ایران رهبری معنوی هم داشته و همواره مودت و اخوت اسلامی را در سطح جهانی تقویت فرموده اند (صحیح است).

اوامر شاهنشاه آریامهر در مورد رفاه و آسایش و حفظ احترام در حدود چهل هزار نفر زائران ایرانی که در این روزها بانظم و ترتیب خاص به خانه خدا عزیمت می نمایند به مسئولین امر خود نشان دیگری به امور و شئون دین بوده که از طرف رهبر مملکت بعمل می آید و یقین است همانطور که مجری صدیق نبات شاهنشاه هم مسلک

هویدا نخست وزیر در مراسم عزیمت نخستین گروه زائران ایرانی گفتند: « این عده از هم وطنان عزیز ما با خلوص و صداقت و تقوا در مقدس ترین اماکن دینی برای عظمت ایران و برای سلامت و پیروزی شاهنشاه و برای پیشرفت و آبادانی بازهم بیشتر کشور بدرگاه بکتای یگانه متعال دعای نمایند، »

لازم میدانم از طرف نمایندگان محترم و کلیه هموطنان عزیز از توجه خاص شاهانه در بزرگداشت شعائر مقدس اسلام و حفظ معنویات جامعه سپاسگزاری نمایم.

مطلب دیگری که لازم است بعرض نمایندگان برساند سخنان رهبر مملکت دز شرفیابی اعضای هیئت مدیره اطاق اصناف تهران در چند روز قبل میباشد که بار دیگر نشان میدهد معظم له چه علاقه مفراطی به کنترل قیمت ها و تأمین رفاه مصرف کنندگان خصوصاً طبقاتی که درآمد محدودی دارند داشته و با هر نوع افزایش بی رویه قیمت ها شدیداً مخالف میباشد و یقین است راهنمایی های حکیمانه شاهنشاه در مورد تثبیت و کنترل قیمت ها و نقش آن در حفظ يك اقتصاد سالم نصب العین مسئولین اطاق اصناف و وابستگان آن قرار گیرد و امید است مسئله گران فروشی و کم فروشی و نوسان و افزایش قیمت ها برای همیشه در کشور حل گردد و این سازمان جدید که خود از پدیده های انقلاب است نزد ملت ایران و رهبر انقلاب که جز سعادت و ترقی و رفاه افراد ملت خود آرزوئی ندارند رؤسید و سربلند باشد.

موضوع دیگری که باید توجه نمایندگان را به آن جلب نمایم سپاس و حق شناسی ملت ایران از حسن انجام وظیفه و مراقبت های مداوم پاسداران و مرزداران و مقامات انتظامی و امنیتی کشور است که با هوشیاری آنان هر وقت مزدوران دولت بعثی عراق بمنظور خرابکاری و ایجاد وحشت در نقاط میرزی وارد کشور ما گردیده فوراً دستگیر و تحت تعقیب قرار داده کما اینکه در مورد چهار نفر خرابکار مسلحی که در چند روز قبل در کردستان دستگیر شده همین اقدام بعمل آمده است. دستگیر شدگان که اکثر از قائلین فراری و قاچاقچیان حرفه ای بوده در بازجویی های اولیه اعتراف

نموده که توسط عوامل بعثی عراق تحت تعلیم قرار گرفته و اسلحه و مواد منفجره در اختیار آنها گذاشته شده است. جای تعجب نیست که عمال بعثی عراق از این قبیل افراد حمایت نمایند؟

از سال ۱۹۶۹ که حکومت بعث عراق بنای بدرفتاری را با همسایه خود ایران گذاشته تا به امروز نه تنها از دشمنی با ما طرفی نبسته بلکه برعکس هر قدمی که در جهت خصومت با ایران برداشته به زبان کلی سیاسی و اجتماعی و اقتصادی اوتمام شده است (صحیح است).

کشور ما هرگز قصد تجاوز و چشم طمع به خاک هیچ کشوری را نداشته و ندارد و در صحنه پر تلاطم گیتی بعنوان يك ملت صلح جو و طرفدار دوستی با همه ملل جای خود را باز نموده و معتقد است يك کشور نیرومند احتیاجی به تجاوز نداشته ولسی در عین حال دست هر متجاوزی را که قصد تجاوز و تعرض به خاک مقدس ما داشته باشد قطع خواهد کرد (صحیح است) ما آنقدر نیرومند بوده و نیرومندتر خواهیم شد (احسن) که هرگز متعرضی خواب و خیال تجاوز و ادعاهای خام در مغزهای کوچک خود نپرورانند لازم بذکر این مطلب میباشد که همانطور که گرا را همکاری ارجمند در این مکان مقدس اعلام داشتند ما برای تقویت بنیه دفاعی خود بهر مبلغ و بهر میزانی که باشد مورد تأیید و تصویب قرار خواهیم داد. هر فرد ایرانی از ضروری ترین متخارج زندگی خود خواهد کاست و برای تقویت دفاعی کشور خواهد پرداخت. ایرانی زندگی را توأم با حیثیت و شرف و افتخار و مملکت را توانا و سربلند میخواهد.

ملت ایران امیدوار است مقامات دولت بعثی عراق برخلاف اعمال نابخردانه گذشته خود قدم های عاقلانه و منطقی و دنیا پسند در جهت بهبود روابط خود با همسایگان خود برداشته و بیش از این قلوب ملت مسلمان عراق را که از جهات مختلف نهایت علاقه را متقابلاً بملت ایران دارند جریحه دار نمایند (صحیح است).

در خاتمه عرایض لازم میدانم از توجه و عنایت خاصی که دولت خدمتگزار هویدا نسبت به احتیاجات شهرستانها مبذول داشته و باشرکت در جلسات حوزه های

استانی نسبت بر رفع نیازمندیهای آنان اقدام مینمایند
تشکر کنم .

روز چهارشنبه گذشته سناتورها و نمایندگان
مجلس شورای ملی عضو گروه پارلمانی حزب ایران
نوین در استان اصفهان- فارس و سواحل و فرمیاندری های
کل چهارمحال بختیاری و یزد در یک جلسه سه ساعته با
جناب آقای هویدا نخست وزیر و چند تن از اعضای کابینه
ملاقات و نسبت به احتیاجات و امور عمرانی حوزه های
خود به تفصیل به بحث و گفتگو پرداختند .

جناب آقای نخست وزیر به یکبارگی مسائلی که در این
جلسه مطرح شد یادقت پاسخ داده و متذکر شدند خوشبختانه
قسمتی از مسائلی که مطرح گردیده و مورد تقاضا میباشد
در برنامه پنجم عمرانی کشور حل خواهد شد و در سایر
موارد توجه وزرای مربوطه را جلب که در حد امکان نسبت
به انجام آنها تسریع و اقدام شود .

آنچه در این جلسه و جلسات مشابه آن مورد توجه
قرار میگردد روح همکاری دولت و مجلس بوده و امید
است این همکاری که در تاریخ مشروطیت ایران بیسابقه
میباشد همواره ادامه یابد و خداوند متعال همه ما را در
اجرای منویات شاهنشاه آریامهر در خدمت بخدمت و
بکشور عزیزمان ایران توفیق بیشتری دهد در آخرین قسمت
سخن خود توجه جناب آقای وزیر راه را در مورد تسریع
در ساختمان و احداث جاده اردستان به اصفهان که
اعتبار آن در سال جاری تأمین شده و شروع آنرا در
آینده نزدیکی نوید فرمودند و همچنین اسفالت جاده
اردستان په زواره که در حدود ۱۲ کیلومتر است و در این
مورد هم مشروحاً با ایشان مذاکره و قول مساعد داده جلب
مینماید از آقای وزیر کشور استدعا دارد اعتبار کافی
جهت اسفالت خیابان های اردستان تخصیص و همانطور
که وعده فرموده امر با بلاغ فرمایند چه اینکه بعلت عبور
و مرور زیاد واقع شدن شهر اردستان در مسیر شاه راه
تهران - بندرعباس بهداشت اهالی بعلت ایجاد گرد و
خاک زیاد شدیداً در خطر بوده و توجه مخصوص ایشان
را به این امر حیاتی جلب می نماید (احسنست) .

رئیس - آقای دکتر متین بفرمائید

دکتر متین - جناب آقای رئیس، همکاران محترم

میخواهم راجع به یکی از بزرگترین ، افتخار آمیزترین
و غرور انگیزترین تشکیلات کشور شاهنشاهی یعنی ارتش
غیور و دلیر این مملکت مطالبی بعرض برسانم (احسنست)
تیمسار سر لشکر همایونی رئیس محترم کمیسیون نظام
مجلس چند دقیقه قبل از پشت همین تریبون جزئیات
مسافرت هیأت پارلمانی شوراوسنا یعنی کمیسیون نظام
مجلسین را به خطه زر خیز و مقدس خراسان با اطلاع
نمایندگان ملت رساندند طبیعی است ایشان که سالها فرمانده
تیپ و لشکر بوده اند و به خصوصیات و جزئیات امر واقف
بوده و هستند و حتی مطالبی را همین چند دقیقه قبل از
لحاظ تکنیک و فن نظامی بیان کردند که علی التحقیق مورد
استفاده نمایندگان محترم قرار گرفت (صحیح است) بنده که
عضو کوچک کمیسیون نظام هستم افتخار داشتم
در این مسافرت با همکاران مجلسی باشم و سازمانهای
ارتش لشکر ۷۷ مشهد و پادگان و تیپ قوچان را از
نزدیک بینم و چون تمام تشکیلات و سازمانهای ارتش
ما بفرمان شاهنشاه بزرگ ارتشتاران فرمانده اداره
میشود و بجلو میروند و بحقیقت میتوان گفت که امروز در
پهنه سیاست دنیا این ارتش ، ارتش مدافع و غرور آمیز
است (صحیح است) اجازه بدهید یک بیت را که در پشت
این تریبون یکبار بعرض رساندم تکرار کنم و بعد مطالبم
را شروع نمایم .

حکمت محض است این لطف جهان آفرین ، خاص کند
بنده ای مصلحت عام را (احسنست) روز ۲۳ آذر در معیت
همکاران کمیسیون نظام و تیمسار سپهبد کاتوزیان با
هوایمای غول پیکر ۱۳۰ ت ارتش که خود این هوایما
از لحاظ تجهیزات نظامی ما فوق العاده شایان توجه است
بمشهد مقدس وارد شدیم پس از ادای فریضه وزارت
امام هشتم علیه السلام و استراحت ۲۴ ساعته ، بازدید ما
از سازمان های ارتشی شروع شد . در اینجا باید بعرض
برسانم که لشکر ۷۷ مشهد و تیپ قوچان نه فقط از لحاظ
امکانات نظامی و تجهیزات و وسائل مرتب و منظم بود
بلکه آنچه چیزی که امروز در ارتشهای دنیا از افسران و درجه -
داران و سربازان انتظار میروند درجه در زمان صلح و توجّه در زمان
جنگ و آن مسأله روحیه نظامی و علاقه و همبستگی افراد
نظامی باین آب و خاک و جانبازی آنها در حین عملیات

است دیده شد بطوریکه هر بیننده ای کاملاً میتوانست در
این بازدیدها اگر بامابود توجه کند که ارتش ما آنچنان
ارتشی است که میتواند با قوای دفاعی ، با امکانات مادی
و اسلحه و زرادخانه مدنی که دارد بلاخص بارو حیه بسیار
قوی جلوی هر متجاوزی را بگیرد (صحیح است) .

درین نمایندگان محترم شورای ملی افسران
ارتش وجود دارند و حاضرند و بخوبی میدانند که امروز
آن ارتشی پیروز است و آن ارتشی میتواند از آب و
خاک خودش دفاع نماید که دارای روحیه ای قوی باشد
(صحیح است) و در ارتش های پیشرفته دنیا شاید قسمت
عمده تعلیمات در زمینه تأمین قوای روحی باشد و بفضل
خداوند و تحت فرماندهی عالی شاهنشاه بزرگ ما و
سران نظامی ما و فضل و دانش علمی و روحی افسران ما
همگی مشاهده کردیم که افسران ، درجه داران ، و سربازان
ما همه باین روحیه قوی و سالم آشنائی کامل به سلاح
مختلف و مدنی که دیدیم دارند ملاحظه بفرمائید امروز
در دنیای صنعت و تکنولوژی آنقدر که در زمینه اسلحه و
وسائل نظامی دنیا پیشرفت کرده شاید در قسمت های
دیگر آن اندازه پیشرفت نکرده باشد ما چشم دیدیم آقای
قراچورلو ، آقای نازوئی ، آقای عباس میرزائی همه
از نزدیک دیدیم و سؤال کردیم و پرسیدیم و جواب بسیار
عالی توأم با روحیه قوی از افسران و درجه داران
شنیدیم در حین توضیح عملیات و بازدید از میدان ها و
سربازخانه ها چه در قوچان چه در مشهد مقدس ملاحظه
فرمودند که افسران و درجه داران و سربازان ما امروز در
چه درجه از رشد و اطلاعات نظامی قرار دارند قوای
روحی افسران و درجه داران و سربازان وقتی تعلیماتی را
که اینجا درباره سربازان ما شروع میکنند آنها را ابراحتی
آماده میکنند که اینهمه تکنیک پیشرفته نظام را یاد بگیرند
و بتوانند با اینهمه سلاحهای مدرن آشنا بشوند و بنابراین
چه عظمت و چه غروری بالاتر از اینکه ما می بینیم . در هر
گوشه مملکت یک لشکر ، یک تیپ و چندین گردان
مجهز به بهترین اسلحه های روز با آشنائی کامل
باین اسلحه ها حدود و ثغور مملکت ما را
حفظ میکنند (صحیح است ، احسنست) بنابراین این روحیه
نظامی در افسران و درجه داران و سربازان ما مصداق
این شعر است :

همه سرسبز تن به کشتن دهیم

از آن به که کشور بدشمن دهیم (احسنست)
با آنکه ارتش ما روز بروز قویتر میشود از لحاظ
عدد ، از لحاظ و وسائل نظامی ، از لحاظ قوای روحی
ولی بهیچ وجه من الوجوه مادر این فکر نیستیم که بکسی
حمله کنیم و ملت ایران در طی تاریخ ۲۵۰۰ ساله اش
نشان داده است که ملت صلحدوستی بوده ماهم قصد
تجاوز نداریم ولی باید بدانند که هیچ قدرتی در دنیا
هر قدر بزرگ هم باشد از لحاظ تعداد و نفرات ، از لحاظ
تجهیزات و وسایل قادر نخواهد بود یک گوشه کوچکی
از مرز مانگامی بکنند که خدای نکرده مطامعی در آن
نگاه باشد باید بدانند که مملکت ایران میدرخشد و بجلو
میروند و بموازات کلیه پیشرفتهائی که در مسائل اقتصادی
کشاورزی ، فرهنگی و بهداشتی و صنعتی و غیره دارد
بهین ترتیب هم ارتش غیور و دلورش در سربازخانه ها
نظم و ترتیب و انضباط و حداعلای نظافت و نظم در اطاق
خواب و زراد خانه و بهداشتی ارتش بخصوص آن سری
عملیات که مادر حین بازدید دیدیم برای بردن تیر خورده ها
به پشت جبهه ، بانسمان و بهداشتی و بسیاری مسائل دیگر
که دیدن آن برای ماشگت انگیز و نشانه بارز تجهیز
کامل و راحتی در اجرای برنامه های نظامی و دفاع از
مملکت بود . مسأله مهمتری که در این بازدید دیدیم این
بود که سربازها را تنها با فنون نظامی و نظماً میگری و
سلحشوری و تقویت قوای روحی تربیت نمیکند بلکه در
حین دو سال خدمت در کمال مودتی که بین سربازها و
افسرها هست کارهای حرفه ای و صنعتی و دستی هم یاد
می گیرند و ما دیدیم که یک برنامه بسیار صحیح تعلیمات
حرفه ای در آنجا وجود داشت که چهار ماه آخر خدمت
بطور کلی بعد از آنکه سربازها از لحاظ آشنائی با سلاح
های نظامی و عملیات صحرائی و توپخانه در نظام صف
برنامه خود را تمام کردند چهار ماه آخر را در زمینه
یاد گرفتن حرفه های مختلف میگذرانند و میتوانند در این
مدت حرفه ای یاد بگیرند که در زندگی بعدی آنها مدد
و کمکی باشد و این کار عظیمی است که سربازان ما پس
از انجام کارهای سربازی چهار ماه آخر را حرفه ای یاد
می گیرند که بعد بیایند در بخش سوبیل کار بکنند و یک

زندگی آبرومند و شرافتمندی داشته باشند. در مشهد فرمانده لشکر ۷۷ مشهد تیمسار سرلشکر سپه‌دوست و فرمانده تیپ قوچان سرتیپ یگلری که برای ارائه کلیه قسمت‌های لشکر و تیپ در معیت هیأت بودند با حد اعلای گشاده‌روئی و اطلاعات کامل و بسیط نمایندگان محترم و سناتورها را راهنمایی میکردند و ارائه طریق میکردند و بیک سوالات نمایندگان پاسخ میدادند بنحوی که پاسخ‌ها آموزنده بود و مجموعاً از این مسافرت يك اطلاعات جامعی در زمینه قدرت و گسترش و اکیپ‌مان‌های ارتش دیدیم و اعتقاد دارم که بایستی غیر از کمیسیون نظام مجلسین فرد فرد نمایندگان دو مجلس این تأسیسات عظیم و این قدرت بزرگ روحی ارتش ایران را ببینند که غرور آمیز و افتخار آمیز است و همه آثار و نمونه‌ای است که شاهنشاه ما بزرگ ارتشتاران فرمانده شب و روز در فکر بلند آوازه کردن نام ایران از لحاظ قدرت نظامی و پیشرفت در زمینه تکنولوژی و کلیه مسائل اجتماعی و آموزشی و بهداشتی هستند و می‌بینیم که با سرافرازی هر چه تمامتر تا حد اکثر ۳۰ روز دیگر جشن دهمین سالگرد انقلاب سفید شاه و ملت برگزار خواهد شد همه ما این ده انقلاب را با سرافرازی جشن می‌گیریم و يك کارنامه و بیان دنیا پسند بدینا ارائه میدهم. در همین خطه زر خیز خراسان بموازات باز دیدی که از سازمانهای ارتش می‌کردیم میدیدیم که تمام طبقات زن و مرد، خرد و بزرگ، پیر و جوان، کارگرو کشاورز، انلکتوتول، تحصیل کرده، اداری، کاسب بازاری، اصناف همه شب و روز در این تلاش بودند که با حد اعلای افتخار دهه انقلاب را در محدوده خودشان برگزار کنند و این افتخار آمیز است که ما می‌بینیم ملت ایران آنچنان ملت شکر گزار است آنچنان ملت است که آنچه شاهنشاه بزرگ در طول دهسال که از انقلاب گذشته و آنچه برای ملت ایران تهیه فرموده با برگزاری يك جشن افتخار آهیز از شاهنشاه خود تشکر کنند تا بر این بنده بیشتر از این وقت حضار محترم را نمی‌گیرم عرایضم را با این بیت خاتمه می‌دهم و امیدوارم ملت ایران همانطور که در طول تاریخ سرافراز بوده این سرافرازی روز بروز بیشتر و بالاتر شود. همه می‌گوئیم.

سزد گبر بدورش بنازد جهان
چو سید بدوران نوشیروان (احسن - احسن)
رئیس - آقای دکتر رازانی بفرمائید.
دکتر رازانی - بنام خدا. بنام رهبر عالیقدر ایران شاهنشاه آریامهر. جناب آقای رئیس. خانمها، آقایان. تاریخ پرافتخار ملت ایران شاهد تلاش ملتی اصیل و کهنسال است که در طی قرون متمادی برای اعتلای نام وطن و برای خدمت به بشریت و انسانیت کوشش فراوان بکار برده است. ملت ایران در طول ۲۵ قرن تاریخ مکرر در مکرر در چهار حوادث گوناگون گشته ولی خوشبختانه در سایه ذکاوتی خاص و تلاشی اصیل و معنوی نه تنها استقلال و حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور ایران را محفوظ داشته است بلکه در ساختن کاخ رفیع و با عظمت تمدن جهانی نیز سهمی بسزا داشته است. بنابراین تاریخ ایران جلوه‌گاه زندگی مردم و خدمات پادشاهان این کشور است (صحیح است - احسن).

همکاران گرامی، خدا پرستی، شاهدوستی و عشق بوطن با تار و پود وجود هر ایرانی با یک نهاد بهم سرشته شده و حب سرزمین اجدادی با خون گلگون فرد فرد آنان عجین گشته است. نظام اصیل و مقدس شاهنشاهی ایران برای مردم مین مامو هیتی الهی و رسالتی آسمانی است که موجب دوام و بقاء ملک و ملت ایران گردیده است. در این ساحت مقدس باید عرض کنم که بزرگترین و شکوهمندترین رویداد در تاریخ مدون ۲۵۰۰ سال شاهنشاهی ایران انقلاب ششم بهمن ماه سال ۱۳۴۱ است که بدست طراح عالیقدر انقلاب سفید شاهنشاه آریامهر بوقوع پیوست. ندای شاه درباره انقلاب ایران بانکی ملکوتی بود که قاطبه ملت ایران را بسوی سعادت و عظمت کشور فراخواند و دست همه ملت ایران را برای پیشرفت و عظمت کهنسال کشورش بیش از پیش قدرت و توان بخشید ملت ایران با رأی قاطع خود با سخگوی ندای شهریار توانای خویش شد زیرا این ندا آوای صلح و آزادی و مساوات و برابری و برادری بود اصول انقلاب سفید ایران برای قاطبه ملت ایران افشهای روشن و نورانی در کرانه‌های زندگی او بوجود آورد که تا اعناق زندگی روستائینان و کارگران و زحمت کشان نجیب و شریف

ایرانی نفوذ کرد (صحیح است) و همه زوایای تاریخ زندگی قاطبه افراد جامعه ایرانی را روشن کرد. در انقلاب سفید به معتقدات معنوی به آزادیهای فردی و اجتماعی بفرهنگ و سنن و آداب ملی و آنچه که مایه‌های اصیل و اخلاق و تمدن ملتی را چون ملت ایران با سوابق درخشان مدنی و فرهنگی تشکیل میدهد احترام گذاشته شده است چنانکه بامور و شئون اقتصادی و اقتصاد دموکراتیک در جهت استقرار عدالت اجتماعی کمال توجه و اهتمام بعمل آمده است از خصوصیات بارز دیگر انقلاب سفید ایران این است که در آن محدودیت راه ندارد و حصر تیک دسته یا گروه و یا شخص و اشخاص نمی‌باشد (صحیح است) بلکه تمام افراد ملت ایران و تمام افراد قشرهای اجتماعی وظیفه دار در پیشبرد هدفهای انقلاب سفیدند زیرا انقلاب تعلق بملت ایران دارد و برای ایرانی و با فکر موحد بزرگ و پرچمدار عالیقدر آن شخص اول مملکت شاهنشاه آریامهر تکوین یافته است (صحیح است) در خلال مدت ده‌سالی که از انقلاب ششم بهمن ماه سال ۴۱ می‌گذرد تحولاتی بس شگرف و عمیق و همه جانبه در کلیه امور و شئون مملکت و ملت ایران بحصول پیوسته است: سپاهیان انقلاب هر قدمی که در پیچ و خم گوره راهها می‌گذارند شاهراهی در رهگذر روستائیان می‌کشایند تاریکی‌ها در برابر مشعل پرفروغ سپاه دانش محوشده و متواری گردیده است (صحیح است) دبستانها و کلاسها در دور افتاده‌ترین دهات مملکت از پگاه تا شامگاه دایر است. اگر تاد روز آه خسته دلان و از با افتادگان در میان غرش بادها محو و نابود میشد خوشبختانه امروز جوانان برومند ایرانی در کسوت سپاهی بهداشت بارو حی حاکی از اشتیاق بخدمت با جیبینی گشاده بدرمان افتادگان و بیماران برخاسته و در قلب دور افتاده‌ترین روستاهای مملکت به ندای انسانی رهبر عالیقدر خود لیک گویان می‌شنایند، دردمندی که در دل شب در اقصای روستای کشور بنالد آنآ فرشته آرامش بر بالینش سحر می‌نماید و هر دوری که از گردش زمین می‌گذرد صدها هزار نفر بیمار شفایافته دست دعا با آسمان برداشته سعادت و سلامت آریامهر شهریار بلند اندیشه ایران را از درگاه بزدان يك آرزو مینماید (صحیح است - احسن) بحیل سپاهیان ترویج و آبادانی

چهره روستاهای کشور را بکلی دگرگون ساخته و آثار درخشان فکری و معنوی که در نتیجه خدمات آنان حاصل گردیده کاملاً نمایان و چشم گیر است. تساوی حقوق بانوان ایرانی بامردان و همدوشی با آنان سبب گردید تا نیمی از نفوس جامعه ایرانی بحرکت و فعالیت در آید و با کمال شایستگی در همه شئون سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی و بهداشتی اثر و وجودی خود را در پیشبرد برنامه‌ها و اهداف انقلابی بمنصه ظهور رساند. در زمینه امور کارگری اجرای اصل سهیم شدن کارگران در کارگاههای تولیدی و صنعتی شخصیت کارگر باشخصیت کارفرما در يك سطح قرار گرفته و محیط کارگاه چون محیط خانواده خود کارگر و مورد علاقه و دلبستگی او قرار گرفته است امروز دیگر کار اصلاحات ارضی پایان یافته و وارد جهش‌های تازه‌ای در مکانیزاسیون کشاورزی و اقتصاد کشاورزی و تغییر واحد قریه به واحد روستا و توسعه شبکه‌های تعاونی روستائی در قالب شرکت‌های تعاونی روستائی و اتحادیه تعاونیهای روستائی شده ایم. در زمینه انقلاب اداری و آموزشی نیز پیشرفت‌های کاملاً چشم‌گیر و نمایان بدست آمده و گامهای اساسی برداشته شده است. تشکیل خانه‌های انصاف و ایجاد شوراهای داوری نیز گام مؤثری بوده است که در جهت تأمین بازم بیشتر امنیت قضائی و اجرای عدالت و سالم‌سازی محیط اجتماعی برداشته شده است اکنون که اصول دوازده گانه منشور انقلاب ثمرات هستی بخش خود را بملت اصیل و نجیب ایران ارزانی داشته است و بر گهای زرین سراپا افتخار آمیز نوینی که مولود رستاخیز عظیم و انقلاب بزرگ شاهنشاه آریامهر است بردفتر تاریخ کهنسال این کشور باستانی افزوده میشود درود بی‌پایان ملت قدر شناس ایران را به پیشگاه رهبر داهی و اندیشمند ایران تقدیم مینماید و با قلبی آکنده از مهر شاه معروض میدارد:

آریامهرا: اقلیم پارس را غم از آسیب دهر نیست

تا بر سرش بود چو تویی سایه خدا (احسن)

در پایان فرصت را مفتنم شمرده توجه دولت را به نیازمندیها و مستدعیات اهالی شاهدوست دورود و جاپلق حوزه انتخابیه خود جلب می‌نماید.

۱- اکنون که در آستانه برگزاری جشن و مراسم بزرگداشت دهه انقلاب بیشتر روستاها و شهرهای ایران زیر پوشش تلویزیون است استعدای ساکنین زحمت کش و خدمتگزار دورود و از نااستفاده از تلویزیون می باشد تا از برنامه های آموزشی و تفریحی آن بنحو مطلوب بهره مند گردند

۲- استفاده از نیروی برق قوی منطقه ای است - چون تأسیسات و شبکه برق منطقه ای در سه کیلو متری دورود است و در حال حاضر کارخانه سیمان و ایستگاه راه آهن دورود منحصرأ از آن استفاده می نمایند تقاضای قاطبه اهالی پر خورداری از برق منطقه ای است .

۳- احداث دو حلقه چاه عمیق و لوله کشی و تصفیه خانه آب شهر .

۴- تکمیل استادیوم ورزشی جهت رفاه حال دانش آموزان .

۵- احداث بیمارستان ۵۰ تخت خوابی .

۶- احداث یک باب سالن اجتماعات سرپوشیده با فضای تابستانی از اهم نیازمندیها و مستدعیات اهالی دورود است باعرض تشکر (احسن - احسن) .

رئیس آقای دکتر ضیائی بفرمائید .
دکتر ضیائی - با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم .

برنامه بازدید از پیشرفت های ایران به یقین مؤثرترین قدمی است که در شناخت عینی تحولات کشور صورت گرفته میشود . بدعوت وزارت امور خارجه و توجه و علاقمندی خاص رئیس محترم دولت به اجرای دقیق این برنامه ها برای اعضای کمیسیون امور خارجه مجلس فرصتی بدست آمد تا از پیشرفتهای اقتصادی - اجتماعی - عمرانی و تولیدی کشور در پاره ای از بنادر و جزایر خلیج فارس و شهرهای اصفهان و شیراز دیدن کنند .

در طول مدت هشت روز سفر چه بسیار لحظات و دقایقی که در نهایت صداقت و تعجب و تحسین گروه بازدید کننده برانگیخته شد . آنروز که در سده هفتم هجری هرمزد ناخدای شجاع و اصیل ایرانی بعد از سیروس لوك بسیار در خلیج فارس و اقیانوس هند در مقدمه کتاب خود عجاب الهنده در معرفی خلیج فارس نوشت و این سبز دریا که بهنگام روز فیروزه گون مینماید و شب هنگام از آن آتش می جهد، خلیج فارس و دریای پارسیان نام دارد تنها از

گذشته های درخشان تاریخ سرزمینهای ایران زمین و کیفیت غروب آفتاب در خلیج فارس مدد گرفته بود اما امروز برآستی هر بیننده ای در کرانه های خلیج فارس و جزایر معمور و آباد شده آن و این سبز دریای فیروزه گون بهنگام روز در آن تلاش و کوشش هزاران انسان سازنده در کنار بزرگترین تجهیزات تکنولوژی و پدیده صنعتی به چشم میخورد و شب هنگام بدون اینکه این تلاش ها متوقف گردد به همراه جلوه خاص غروب آفتاب در افقهای دور دست شعله های آتش چاه های نفت زبانه میکشد .

در برنامه سفر، نخست دیدار از بندر عباس پیش بینی شده بود در این بندر که روزگاری بهمت سرداری بزرگ در قرن شانزدهم میلادی قوای مهاجم البوکرك شکست خورد و نام بندر عباس گرفت و باهمه سوابق تاریخی و اهمیت خاصی که در دهانه خلیج فارس داشت در عصر سیاه سلطه بیگانگان بر خلیج فارس بدست فراموشی سپرده شد و تنها از آن بعنوان تبعیدگاه مجرمین یاد می بردند دوباره زندگی شکل گرفته است حیات نوینی که این بار ملهم از افکار و اندیشه های خیر خواهانه انقلاب اجتماعی ایران در مسیر سازندگی و تعمیم رشد اقتصادی است بر آن سایه افکنده است .

تأسیسات نیروی دریائی شاهنشاهی ایران - و تجهیزات آن نشانه عزم بلندی است که قصد دارد بانکاء امنیت ملی و استقرار صلح در منطقه زیست خود با گامهای استوار بسوی دروازه های تمدن بزرگ قدم بردارد .

تلویزیون ملی ایران در مرکز بندر عباس رسالت بزرگی برعهده دارد که در نهایت امانت به آن وفادار مانده است . انعکاس صوتی و تصویری از جامعه متحول انقلاب ایران در کرانه های خلیج فارس حائز اهمیت زیادی است (صحیح است) شیلات جنوب با امکانات وسیعی که در اختیار دارد براحتی میتواند از منابع عظیم تأمین مواد غذایی مردم کشور ما و سرزمینهای جنوب خلیج فارس باشد . جزیره قشم مرحله بعدی سفر ما بود تصور میکنم تنها اظهار نظر ساکنین محلی که با لهجه خاص خود میگفتند با شناخت این مناطق سرعت پیشرفت حتی برای ما که همراه تحولات اخیر روز را به شب برده و شب بروزمی آوریم مشکل مینماید کافی باشد .

شیراز ، مهد تمدن قدیم و یکی از پایگاههای اولیه زیست بشر برنامه بعدی ما بود .

کاخ پاسارگاد ، چادرهای جشن های دوهزار و پانصدسال تاریخ شاهنشاهی ایران زمین مهمانسراهای داریوش و کوروش کبیرسرای مشیر و کارخانه تلفن سازی در کنار هم پیوندی است که در نهایت ظرافت بین تاریخ کهن و مواهب دنیای نوبسته شده است و سازمان جلب - سیاحتان برآستی بوظایف و تکالیف خود وقوف کامل یافته است .

بوشهر ، با استقرار پایگاه نیروی هوائی شاهنشاهی موضع دیگری است که امنیت ملی و صلح منطقه ای را حفظ و حراست میکند و به یقین در آینده بسیار نزدیک با حفر کانال یا خلیج فارس ارتباط بیشتری خواهد یافت و توانائی آن می یابد که کشتی های بزرگ تجاری به این بندر رفت و آمد نمایند (صحیح است) و اما جزیره خارک با اینکه آثار مکشوفه در این جزیره مبین تاریخ چند هزار ساله تمدن بشری است تا چند سال قبل از این جزایر آنهم در نقشه جغرافیائی از این جزیره یافت نمیشد و بر مجموعه تمدن قدیمی آن خط فراموشی کشیده شده بود در این جزیره که در فاصله زمانی بسیار کوتاه سطح معیشت در حد زندگی ابتدائی بشر محدود مینمود امروز با الهام از اندیشه های مترقیانه شاهنشاه آریا مهر بصورت بزرگترین پایگاه بارگیری نفت در سراسر جهان درآمده است و زندگی در آن از چنان تلاش و کوششی بهره میگیرد که در دنیای صنعتی عصر ما از جلوه های نادر و استثنائی است (صحیح است) .

آخرین مرحله سفر ما شهر زیبا و تاریخی اصفهان بود . اصفهان با عنوان نصف جهان و ظرافت و زیبایی خاصی که در هنر معماری و شهرسازی نه تنها یک کشور ما بلکه دنیا عرضه داشته است امروز با استقرار کارخانه ذوب آهن مادر صنایع سنگین کیفیتی یافته است که بی گمان استقلال اقتصادی جامعه صنعتی ما در دنیای آینده تضمین خواهد کرد .

در شهر اصفهان برای هیئت افتخار حضور در لحظه افتخار آفرین تولید اولین محصول فولاد فراهم آمد که برای همیشه در اذهان باقی خواهد ماند .

مطلبی که پیش از همه در این سفر جالب مینمود در همه جا، در بنادر، در شهرها در طول سفر در یادها و رسمی در گفت و شنودهای روزانه به چشم میخورد قیافه های مصمم، جدی مطمئن و با اطلاع علمی نیروی انسانی شاغل بود جوانهایی که با اندوخته دانش دنیای امروز با روحیه میهن پرستی بشوق خدمتگزاری مردم وطن خود کمر خدمت بسته اند .

و این نیروی انسانی ارزنده است که یقین جامعه انقلابی ما را از سایر جوامع متمایز میسازد .

در پایان لازم میدانم از طرف خود و همکاران محترمی که این سفر را پیمودند از جناب آقای نخست وزیر جناب آقای وزیر امور خارجه - جناب آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران آقایان استانداران و مسئولان سازمانهای دولتی و ملی که هر یک بنحوی از انحاء و وجبات برگزاری و استفاده هر چه بیشتر از این سفر را فراهم آوردند صمیمانه سپاسگه آری نماید، توفیق همه خدمتگزاران صدیق را در خدمت شاهنشاه آریا مهر و میهن عزیزم شلست میتامیم (احسن - احسن) .

۳ - تصویب صورت جلسه روزهای ۲۶ و ۲۸ آذرماه ۱۳۵۱

رئیس - راجع بصورت جلسه روزهای ۲۶ و ۲۸ آذر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه ها تصویب میشود .

۴ - تقدیم يك فقره قرارداد بوسیله آقای دکتر اهروی معاون وزارت آب و برق

رئیس - وارد دستور می شویم آقای دکتر اهروی بفرمائید .

دکتر اهروی (معاون وزارت آب و برق) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست . در اجرای قانون تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها، وزارت آب و برق قراردادای بمنظور واگذاری يك قطعه زمین بمساحت تقریبی ۱۷۰۰۰ هکتار از اراضی واقع در زیر سد محمدرضا شاه پهلوی بعنوان اجاره با شرکت ها و این اگر ونومیکس منعقد و مبادله نموده و مراتب نیز مورد تأیید هیأت وزیران قرار گرفته است .

اینک بر حسین دبستور مقرر در ماده ۳ قانون فوق‌الاشعار يك نسخه از فتوکپی قرارداد مذکور را برای استحضار تقدیم میدارد.

۵ - تقدیم چهار فقره مقاله نامه و ۸ فقره توصیه نامه بوسیله آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار

رئیس - آقای دکتر مهدوی بفرمائید.
دکتر مهدوی (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیرو نامه شماره ۱۱۳۸۷ مورخ ۱۳۴۹/۲/۲۰ بطوریکه استحضار دارند طبق مفاد بند ب قسمت ۵ از ماده ۱۹ اساسنامه سازمان بین‌المللی کار کشورهای عضو سازمان مکلفند مقاله نامه‌ها و توصیه نامه‌های مصوب کنفرانس بین‌المللی کار را جهت تبدیل آنها بقوانین یا اتخاذ هر تصمیم دیگر مراجع قانونگذاری تقدیم نمایند. طی پنجاه و پنجمین و پنجاه و ششمین اجلاس کنفرانس بین‌المللی کار در سالهای ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ مقاله نامه و توصیه نامه‌های زیر مورد تصویب قرار گرفته است. مقاله نامه شماره ۱۳۳ در خصوص تأمین مسکن سرنشینان کشتی در روی کشتی (مقررات الحاقی). مقاله نامه شماره ۱۳۴ در خصوص جلوگیری از سوانح کار کارکنان کشتی.

مقاله نامه شماره ۱۳۵ در خصوص حمایت نمایندگان کارگران در کارگاه و تسهیلاتی که باید در مورد آنان فراهم گردد.

مقاله نامه شماره ۱۳۶ در خصوص حمایت علیه مخاطرات مسمومیت ناشی از بنزین.
توصیه نامه شماره ۱۳۷ در خصوص آموزش حرفه‌ای کارکنان کشتی.

توصیه نامه شماره ۱۳۸ در خصوص رفاه کارکنان کشتی در دریا و بندر.
توصیه نامه شماره ۱۳۹ در خصوص مسائل ناشی از تحولات فنی در کشتی از لحاظ اشتغال کارکنان کشتی.

توصیه نامه شماره ۱۴۰ در خصوص تهویه هوای محل سکونت ناویان و محلهای مشخص دیگر در روی کشتی.

توصیه نامه شماره ۱۴۱ در خصوص مبارزه علیه

صداهای زیان آور از نظر محل سکونت و محفوظه کار کارکنان کشتی.

توصیه نامه شماره ۱۴۲ در خصوص پیشگیری حوادث کار کارگران دریائی.

توصیه نامه شماره ۱۴۳ در خصوص حمایت نمایندگان کارگران در کارگاه و تسهیلاتی که باید در مورد آنان فراهم گردد.

توصیه نامه شماره ۱۴۴ در خصوص حمایت علیه مخاطرات مسمومیت ناشی از بنزین در اجرای تعهد فوق الذکر. اینک متن اصلی و ترجمه فارسی مقاله نامه‌ها و توصیه نامه‌های نامبرده بالا بپیوست تقدیم میگردد.

بافتد تیم احترام - عبدالعزیز مجیدی
وزیر کار و امور اجتماعی

۶ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون دارائی راجع به لایحه اصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۲ آذرماه ۱۳۵۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۴۵۰۵۲ مورخ ۱۳۵۱/۷/۲۶ راجع باصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری را که گزارش شورا اول آن بشماره ۴۶۹ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و با توجه به پیشنهاد رسیده مصوبه شور اول را با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری

ماده واحده - ماده ۲۰ قانون تأسیس شرکت سهامی

هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۲۵ - سرمایه شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران مبلغ چهار هزار میلیون ریال است که به چهار هزار سهم يك میلیون ریالی بانام و غیر قابل انتقال منقسم و تمام آن از طرف دولت تعهد و پنجاه درصد آن پرداخت شده است.

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این قانون تا زمانی که باقیمانده سرمایه تعهد شده شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران از محل منابعی که در اختیار شرکت گذارده میشود پرداخت نشده سود سالانه سهام دولت در شرکت مذکور نیز بابت این افزایش سرمایه بحساب سرمایه آن شرکت منظور خواهد شد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان‌الله ریگی

گزارش شوردوم از کمیسیون راه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه روزیکشنبه ۲۶ آذرماه ۱۳۵۱ با حضور آقای مهندس وثیق معاون وزارت راه لایحه اصلاح ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس شرکت سهامی هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوائی کشوری را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دارائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون راه - حبیب‌الله احمدی

رئیس - ماده واحده مطرح است آقای سعید وزیر بفرمائید.

سعید وزیری - خیال نمی‌کنم با این لایحه هیچ يك از همکاران محترم مخالف باشند بنده بهانه‌ای پیدا کردم که کمی راجع به يك سازمان بسیار منظم و مسایه افتخار تشکیلات اداری مملکت صحبت کنم و صرفاً قصدم اینست که در مقابل بعضاً انتقادهائی که از پاره‌ای از سازمانها می‌شود و خود بنده هم می‌کنم و اصرار هم دارم بکنم در مقابل يك سازمان نمونه را اسم ببرم و این سازمان هواپیمائی ملی ایران است بنده موقعی که قانون تشکیل هواپیمائی ملی در دوره ۲۱ مجلس شورای ملی مطرح بود از مدافعین این لایحه

بودم و آنروز یکی از دوستان خیلی محترم و مطلع در مسأله هواپیمائی که افتخار همکاری داشته و دارم با دلسوزی‌های ذقیقتی پیش‌بینی‌هایی می‌کردند در تشکیل این شرکت و بنده با اطلاعات خیلی تساجیزتر که در این زمینه داشتم این امید را داشتم یعنی در واقع این مطلب را عرض کردم فراموش نکرده‌ام مربوط به ده سال پیش بود و يك ماه پیش در فرودگاه رم بودم در آنجا کاملاً باصطلاح زبان خودمان علاف گیر شده بودم برای ادامه مسافرت ناچار در آن گارسانترال

Gare central در آن ترمینال هوائی آنجا معطل بودم دیدم کشورهای عجیب و غریبی که اسم آنها را از رگلام و اعلان هواپیمائیشان میشناختم وجود داشت و بنام ایران يك چنین پلاکی وجود نداشت، این را ده سال پیش در کمیسیون در دفاع از آن عرض کردم امروز افتخار دارم بمناسبت لایحه افزایش سرمایه این شرکت خیلی مرتب و منظم، اینجا با افتخار و سربلندی عرض کنم که این پیش‌بینی بنده چقدر درست بوده و آن لایحه‌ای که مجلس با آنهمه علاقه تصویب کرد چقدر افتخار آمیز بود و این مؤسسه هواپیمائی بهترین وجهی کارش را انجام داد و نه تنها مملکت ما را در غرض خود نمائی‌های بین‌المللی که پلاکها و تابلوهاشان را می‌زنند سربلند کرد (کاظم مسعودی - مشکل بزرگی داشت باید رقابت می‌کرد با آنها) که بیست سال سابقه فعالیت در اینکار را دارند و بلکه میخواهم عرض کنم با آزمایشی که در زمینه مدیریت داد نشان داد که در ایران برخلاف گفتگوها و صحبت‌هایی که میشود استعداد مدیریت بهترین وجهی میسر است (صحیح است) این مؤسسه، بنده با اینکه نه من خانمها و آقایان دیگر هم میدانند، هیچگونه کمپلکسی برای بخند گرفتن کارشناسان خارجی نداریم معذک هم‌انطور که اطلاع دارید که کارشناسان این شرکت خودشان را بی‌نیاز از کارشناسان خارجی میدانند و اینها با خلبانهای ایرانی، با تکنیسینهای ایرانی، با مدیران ایرانی شرکت را اداره می‌کنند و اجازه بفرمائید هیچ اشکالی ندارد که در این مورد اسم ببرم همانطور که اگر کسانی بدکار کردند در اینجا اسم ببریم لازم است کسانی هم که خوب کار میکنند اسم ببریم یکی از

کسانی که خیلی خوب کار کرده مدیر این شرکت هواپیمائی ملی است که در کمال لیاقت و خوبی کار کرده و همانطور که میفرمائید جناب آقای مسعودی این کار، کار تنها یک شرکت آتوبوسرانی داخلی نیست بلکه یک کاری است در زمینه فعالیت های بین المللی که رقابت های تجاری و اقتصادی و فنی با در نظر گرفتن توانی های مالی و مادی و اولویت های کشورهای دیگر در صنعت هواپیمائی داشته اند این شرکت به بهترین وجهی، غالباً در روزنامه ها خوانده ایم که شرکت های بزرگ هواپیمائی دنیا بدبختانه گاهی اوقات تصادفاتی برایشان رخ میدهد بعلمت سقوط یا خرابی و خداریا شکر که در این مدت این فرزندان لایق ایرانی که در این شرکت کار میکنند بهترین وجهی این شرکت را هوانسته اند اداره کنند و خوشبختانه کوچکترین حادثه ای پیش نیامده است (صحیح است) بنده فکر میکنم که از زبان همه نمایندگان محترم صحبت کردم یعنی فکر و عقیده همه نمایندگان محترم است و در این مورد اتفاق نظر دارند در عین حال چون این فکر صدر صد ناسیونالیستی ملت دوستانه رهبر انقلاب ما بوده که این شرکت بوجود آمده است و جای آن را دارد که از ایشان واقعاً سپاسگزاری کنیم و واقعاً این یکی از مظاهر رهبری افتخار آمیز ایشان است که در زمینه های ملی و بین المللی به پیشرفت های بزرگی نائل شده ایم خیلی متشکرم (احسن).

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.

۷ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به لایحه منشور کنفرانس اسلامی
رئیس - گزارش شور اول منشور کنفرانس اسلامی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز دوشنبه

۱۳۵۱/۹/۲۰ باحضور آقای دکتر غلامرضا تاجبخش معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۴۸۴۱۸ مورخ ۱۳۵۱/۹/۱۴ دولت راجع بمنشور کنفرانس اسلامی را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۹/۱۴ تقدیم و بشماره ۴۹۲ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و عیناً بتصویب رسانید. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون منشور کنفرانس اسلامی

ماده واحده - منشور کنفرانس اسلامی مصوب سومین اجلاس وزیران امور خارجه دول اسلامی که در اسفند ماه ۱۳۵۰ « ۲۹ فوریه تا ۴ مارس ۱۹۷۲ » درجده تشکیل گردیده است با توجه بقیدی که از طرف دولت شاهنشاهی ایران راجع بتعهدات در قبال مفاد منشور ملل متحد عنوان گردیده تصویب میگردد و اجازه تسلیم سند تصویب آن داده شود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفی نیا (مستوفی)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۵۱/۹/۲۵ باحضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بمنشور کنفرانس اسلامی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را در این مورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - با اجازه جناب رئیس و نمایندگان محترم، من روزی که این منشور را دیدم بیاد شعر معروف افتادم

پیش لب جان سپردم این به که گویم

در لب آب حیات تشنگی ام کشت (احسن)

واعصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا، المؤمنون

اخوة (آفرین) این دو اصل مسلم اسلام است برای وحدت

و یگانگی جمیع مسلمانان. اسلام نهادینی است که همه را به برادری، برابری و وحدت دعوت کرده است هر جا که ما در فرامین اسلام در آیات قرآن در اخبار و احادیث برخورد میکنیم آن چیزی را که همیشه دستور میدهد برادری و اخوت است که مسلمانان همیشه با هم دارند پیشوای اسلام علی بن ابیطالب جنبه برادری و برابری را با آنجا رساند که شب سیز نمیخواید شاید گسسته ای در اطراف او سر به بستر گذارد بهر حال، دیر آمد اما خوش آمد. این آرزوی همه مسلمانان جهان بود بخصوص آرزوی ملت مسلمان ایران و رهبر گرانقدرش فکر زعیم بزرگ مملکت اسلامی ما خیلی بالاتر از سطح این منشور هم هست بنده اتخاذ سند میکنم از فرمایشات شاهانه که سالها قبل راجع با اجتماع مسلمین فرمودند شما خوب توجه بفرمائید فکر زعیم بزرگ مملکت از سطح این منشور بالاتر است میفرمایند:

«اگر ملل مختلف مسلمان جهان دور از منافع فردی و اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و جغرافیائی بر روی اصول و تعلیمات اسلامی با هم نزدیکی و پیوستگی بیشتری پیدا میکردند نه فقط بحال خود آن مجامع و ممالک مفید میشد بلکه ممکن بود چنین عاملی در وضع تمام جهان و سالم کردن محیط دنیا نیز تأثیر بخشد. کوشش همه ما باید این باشد که نه تنها مملکت ما بر طبق اصول عالیه اخلاقی و معنوی دین مبین اسلام اداره شود بلکه انشاء الله در دنیا یک جامعه حقیقی اسلامی بوجود آید و دول و ملل مسلمان صرف نظر از مقتضیات خاص جغرافیائی و سیاسی و اقتصادی خود بصورت اتحادیه ای در تحت لوای اصول اسلامی در آیند که وظیفه آن تقویت بنیاد صلح و حسن تفاهم بین المللی و پیشرفت جامعه بشری بسوی اصول عالی معنوی باشد و واقعاً به بنیاد فکر چقدر بالاست. این الهامی است از فرمان خدا، الاسلام یعلمو لایعلی علیه، اسلام برتر از همه است این فکر مقدس زعیم ماست میفرمایند اگر مسلمانان جهان آنچنان که وظیفه شان هست در جهت یگانگی و وحدت اقدام کنند و با فرامین آسمانی خود را مجهز کنند و با آن سلاح تقوی و پرهیزگاری خود را آماده سازند نه تنها خود میتوانند در جهان یک چهره تابناکی داشته باشند بلکه میتوانند شایه افکنند بر تمام

جهان. این فکر زعیم بزرگ مملکت ماست و ما خوشوقتیم که امروز می بینیم که شمه ای از فکر شاهنشاه ما جامه تحقق و عمل بخود پوشیده اما در این منشور نگاه می کنیم؟ من در این خانه ملت نمی خواهم اسم ببرم از دولتی که این منشور را امضاء نکرده اما شما نیک میدانید چه کسی تفرقه می افکند در اجتماع مسلمین. چه کسی بلندگوهای خود را برای ایذای مسلمانان بکار می اندازد، چه کسی اسلحه خود را به اینجا و آنجا میفرستد برای کشتن مسلمانان، چه کسی هر روز توطئه بر علیه مسلمین می چیند، همان دولتی که این منشور را هم امضاء کرده آیا این درست است آیا این صداقت به اسلام و پیامبر اسلام است؟ (یک نفر از نمایندگان - چویش را هم خودش میخورد) از پشت به مسلمانان خنجر زدن و نام خود را مسلمان گذاشتن این شأن منافقین و مشرکین است (صحیح است) اما در ایران چرا با آغوش باز امروز نمایندگان سی میلیون مسلمان این منشور را تصویب می کنند و چرا زعیم مملکت ما همیشه ندا میدهد که مسلمین گرد هم آیند برای اینکه ما مسلمانی و واقعاً معتقدیم برای اینکه در جهت وحدت اسلامی است، اینست که نمایندگان مسلمانان، نمایندگان ۳۰ میلیون مسلمان ایرانی با کمال شوق و ذوق باین منشور رأی میدهند، ما معتقدیم اسلام دین ابدی است و دین ابدی با طبیعت و پیشرفتهای زمان تطبیق می کند (صحیح است) ما معتقدیم که انقلاب مقدس ششم بهمین در کادر قوانین اسلامی پیاده شده است، ما معتقدیم که انقلاب مقدس ۶ بهمین متوجه ای بود از مسلمات اسلامی و روح قرآن مجید، عاملی بود که رفاه مسلمانان ایرانی را تهیه کرد و تهیه می کند، انقلاب ششم بهمین مسلمانی مرفه می سازد و انقلاب ششم بهمین زن مسلمانی می سازد آزاد و برخوردار از همه حقوق، انقلاب ششم بهمین مسلمانی میسازد کارگر آزاده، دهقان آزاده، اجتماعی برخوردار از همه مواهب طبیعت (صحیح است) پس انقلاب ما هم بخاطر اسلام شد، انقلاب ما هم بخاطر رفاه مسلمانان شد و می تواند سرمشقی برای سایر مسلمانان باشد، بهر حال این منشور ملهم است از آیات مسلمیه دین اسلام و قرآن کریم در جهت وحدت ملی و در جهت صلح، «الصلح خیر» این شعار مقدس اسلام است آری صلح بهتر از هر چیز است

ما هم صلح می‌خواهیم ، اما صلح را با الفاظ نمی‌توان بدست آورد صلح را باید نگهداری کرد صلح را باید حفاظت کرد قرآنی که می‌گوید الصلح خیر می‌گوید : « واعدوا لهم ما استطعتم من قوه »

درقبال نگاهداری صلح تاجائی که در قدرت دارید قدرت دفاعی خود را بالا ببرد . قدرت دفاعی که بالاتر صلح حفظ می‌شود و اعداوا لهم ما استطعتم من قوه ، تاناب و توان دارید باید قدرت دفاعی خود را بالا ببرید . چرا مجلس مابیه اتفاق آرا به هر چه بودجه دفاعی است رأی می‌دهد؟ برای اینکه می‌خواهیم از صلح دفاع کنیم ، برای اینکه می‌خواهیم صلح این موعود عزیز را حفظ کنیم بیش از این مزاحم نمی‌شوم ، لازم دانستم در خانه ملت تبریک بگویم به همه جوامعی که این منشور را امضاء کرده و می‌کنند . خداوند هدایت کند انانسی را که امضاء نکردند . باشد بر راه راست هدایت شوند . متشکر (احسن)

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید .

دکتر الموتی - در تأیید فرمایشات همکار عزیز جناب آقای حکمت یزدی خواستم عرض کنم لایحه‌ای که امروز در ساحت مقدس مجلس شورای ملی مطرح است یکی از مهمترین لواجیحی است در جهت وحدت ملل مسلمان جهان که با الهام از اندیشه‌های شاهنشاه ما در کنفرانس رباط پایه و اساس چنین منشوری طرح ریزی شده همه ملل مسلمان جهان را بسوی یک وحدت و اتفاق بی‌ظنیری جلب کرده است ملت ایران همواره خواهان وحدت ممالک اسلامی بوده است و رهبران ایران و شاهنشاه مسلمان مادر هر اجتماعی مبلغ این اندیشه بزرگ بوده‌اند ، این اندیشه رهبر بزرگ ما موجب گردیده است که امروز مجلس ایران با اتفاق آرا به چنین منشوری رأی بدهد و این از مواردی است که نشان می‌دهد که در میان صفوف مختلف مردم ایران در چنین مواقعی اقلیت و اکثریت وجود ندارد و همه متفق هستیم و خواهان آن هستیم که ملل اسلامی با الهام از چنین اندیشه‌های صلح‌دوستی و بشردوستی کاری بکنند که آتش نفاق و بی‌عدالتی و سایر جهانی که موجب شده که متأسفانه بعضی از ملل مسلمان جهان بخاطر این نفاق‌ها عقب بینند بالحق باین منشور بتوانند جبران گذشته را بکنند

اشاره‌ای شد به بعضی کشورها که واقعا نفاق انگیزند ملل دولت بعنی عراق (صحیح است) این‌ها کسانی هستند که بایستی صراحتاً گفت که دشمن اسلام هستند و خواهان این هستند که ملل اسلامی روز بروز ضعیف تر بشوند ، بهمین دلیل هم می‌بینیم امضایشان در چنین منشوری وجود ندارد . آنها می‌خواهند که ملل مسلمان جهان ضعیف و زبون باشند تا بر نامه‌های سیاست‌های استعماری در منطقه بتوانند رسوخ و نفوذ داشته باشند ولی امروز ما با الحاق باین منشور و تأیید این منشور و تجلیل این منشور خواهان آن هستیم که هر چه بیشتر ملل مسلمان باین منشور ملحق شوند و هر اندازه این اتحاد بیشتر بشود موجبات سعادت و رفاه بیشتر ملل مسلمان و کشور های اسلامی فراهم خواهد شد . متشکر .

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) نسبت بورود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام نفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به لایحه تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

رئیس - گزارش شور دوم تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲۵ آذر ماه ۱۳۵۱ باحضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۴۸۸۰۶ - ۱۳۵۱/۹/۱۹ دولت راجع به تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور را که در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۱/۹/۱۹ تقدیم و بشماره ۵۰۰ چاپ شده است مطرح و با اصلاحی شرح زیر تصویب کرد .

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون عنوان اداره کل ثبت اسناد و املاک بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور تبدیل میشود .

تبصره ۱ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور وابسته بوزارت دادگستری است و رئیس آن سمت معاونت وزارت دادگستری را خواهد داشت .

تبصره ۲ - وزارت دادگستری تشکیلات و پستهای سازمانی ثبت اسناد و املاک را برای تأیید بسازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد خواهد نمود .

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمان های اداری در جلسه ۱۳۵۱/۹/۲۵ باحضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه تبدیل اداره کل ثبت اسناد و املاک بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور را که بشماره ۵۰۰ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد .

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضاییزاده

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) نسبت بورود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانم‌ها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام نفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ضمن تقدیم احترام بعرض میرساند .

چون کلمه وابسته در تبصره یک لایحه تبدیل نام اداره

ثبت اسناد و املاک ابهام آمیز است پیشنهاد می‌نماید : در تبصره یک بجای جمله وابسته بوزارت دادگستری جمله « کماکان تابع وزارت دادگستری » گذاشته شود .

سلیمان انوشیروانی

رئیس - لایحه و پیشنهاد برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط فرستاده میشود .

۹ - طرح و تصویب گزارش يك شورى كميسيون بودجه راجع به لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ كل کشور و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش يك شورى لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ كل کشور مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ كل کشور در جلسات عیدیه کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی باحضور جناب آقای قوام صدیقی وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر ، جناب آقای هزاره معاون نخست وزیر و رئیس دفتر بودجه ، معاونان پارلمانی و کارشناسان بودجه سازمان برنامه و وزارتخانه‌ها با اعلان نظر و دقت فراوان مورد بررسی قرار گرفت .

قسمت‌های مختلف این لایحه مشتمل بر ماده واحده ، تبصره‌ها ، فهرست اضافه اعتبارات بر حسب دستگامها و ردیفها و برنامه‌ها و مواد هزینه و توزیع اضافه اعتبار وزارت آموزش و پرورش در مناطق بر حسب فصول هزینه و برنامه‌ها و کلیه اعداد و ارقام جزء بجزء مطرح و در برابر اظهار نظرها و سؤالات متعدد و متنوع اعضاء کمیسیون توضیحات لازم و مشروح از طرف مسئولان مربوط اقامه و در اختیار گذارده شد در نتیجه تبصره‌های پیشنهادی در مواردی اصلاح عبارتی یا ماهوی یافته يك تبصره جایگزین تبصره ۸ و يك تبصره جدید به تبصره‌های متمم بودجه سال ۱۳۵۱ اضافه شد که مجموع تغییرات و اصلاحات و پیشنهادات جدید کلا بتصویب کمیسیون بودجه رسید . اینک مختصری از نتایج بررسی‌های کمیسیون را باستحضار میرساند .

بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند مبلغ نه میلیارد و چهارده میلیون ریال رقم کل اضافه

اعتبار متمم بودجه از محل اضافه درآمد نفت و افزایش وصولی سایر درآمدهای عمومی تأمین شده که خود روشنگر سلامت کامل دستگاه مالی و توسعه ثمربخش اقتصاد مملکت بوده و این مطلب را روشن میسازد که دولت در سال جاری نیز مانند سالهای گذشته در زمینه نفت با انکاء بهره‌ریهای حکیمانه شاهنشاه آریامهر و سیاست مستقل ملی ایران موفقیت‌های چشمگیری داشته و بر شد و توسعه قابل ملاحظه‌ای نائل آمده است همچنین در زمینه افزایش وصولی سایر درآمدها باید کوشش و فعالیت دولت را در اجرای وظایف محوله و همچنین کار آئی دستگاه وصول مالیات‌ها را متذکر گردیم و آنرا مین پیشرفت و توسعه اقتصاد مملکت بصورت گسترده و اعمال سیاستهای صحیح و منطقی و اتخاذ خط مشی‌های واقع‌بینانه اقتصادی در زمینه‌های گوناگون بحساب بیاوریم.

در زمینه توزیع اضافه اعتبارات توجه و عنایتیکه دولت به بسط و توسعه و گسترش دانشگاهها مبذول نموده مبین این واقعیت است که نقش مهم و ارزنده دانشگاهها در حفظ و حراست موارث فرهنگی و انتقال آنها بچوانان برومند مملکت و فراهم کردن موجبات تطبیق آنها با دگرگونیهای علمی و فکری جامعه نو و نوآر و انقلابی ما مورد کمال توجه دولت بوده تا دانشگاهها و مدارس عالی بتوانند وظیفه خطیر خود را بنحو احسن انجام دهند و انقلاب آموزشی سرریزتر و زودتر بشمر برسد.

توجه و عنایتی که دولت بطبقه کارمندان و بازنشستگان و وظیفه‌بگیران مبذول داشته این واقعیت را روشن میسازد که دولت ضمن تعقیب برنامه‌های مفصل‌رئه عمومی و عدالت اجتماعی این طبقه مؤثر را نیز مورد نظر داشته و در تأمین رفاه بیشتر آنان کوشیده است.

ترمیم اعتبار وزارت آموزش و پرورش برای اجرای کامل مرحله دوم قانون استخدام برای معلمان درخور ذکر و اقامه بوده امیداست وزارت آموزش و پرورش در اجرای وظایف محوله خود بیش از پیش موفق و مؤید باشد.

توجه و عنایتی که دولت در تقسیم اضافه اعتبارات به تقویت بنیه دفاعی مملکت مبذول داشته درخور یادآوری است. زیرا ارتش شاهنشاهی که اکنون تحت

فرماندهی عالی شاهنشاه آریامهر بصورت يك قدرت دفاعی مجهز و کارآمد درآمده و در حفظ ثبات و آرامش و امنیت منطقه نقش اساسی بعهده دارد تقویت آن ضروری و لازم بوده است. امیداست گزارش تقدیمی مورد توجه و عنایت نمایندگان محترم مجلس شورای ملی قرار گیرد و باتصویب آن بیش از پیش دولت را در انجام وظایف محوله و اجرای برنامه‌های کشوری که در لوابیح بودجه و متمم بودجه تعیین گردیده است یاری فرمایند.

منخبر کمیسیون بودجه - صدری کیوان

لایحه قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود تا مبلغ

شش میلیارد و دویست و شصت و هفت میلیون (۱۲۶۷۰۰۰۰۰۰) ریال از اضافه درآمد نفت را در سال جاری بدرآمد عمومی منظور نماید و از محل مزبور و همچنین از محل افزایش وصولی پیش‌بینی شده درآمدهای عمومی دیگر تا مبلغ نه میلیارد و چهارده میلیون (۹۰۱۴۰۰۰۰۰۰) ریال اضافه اعتبارات مندرج درجد اول پیوست را بابت هزینه‌های بودجه عادی (موضوع بند يك ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور) بارعبایت قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و سایر مقررات مربوط و تبصره‌های زیر پرداخت نماید.

تبصره ۱۵ - معادل مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰)

ریال از يك طرف بدرآمد گمرک در ردیف ۲۳۰۷ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و از طرف دیگر به اعتبار ردیف ۱۷۶/۱ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و تمهیدات مربوط به کالاهای وارده برای شرکتهای آب و برق» اضافه میشود و سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد.

تبصره ۲ - عبارت «و تمهیدات مربوط به» بعد

از کلمه بازرگانی در ردیف های ۱۵۸/۲، ۳۰۷/۴ و ۳۰۷/۵ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور اضافه میشود و عناوین مذکور در سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد.

تبصره ۳ - عنوان ردیف ۲۶۱/۱ از «حقوق و

عوارض گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارده شرکت سهامی تلفن ایران» در قسمت چهارم قانون بودجه سال

مبلغ هفتاد و نه میلیون (۷۹۰۰۰۰۰۰۰) ریال از محل مانده اعتبار بودجه سال ۱۳۵۰ خود را برای هزینه‌های دفاعی سال ۱۳۵۱ حسب نیاز در وادو بر نامه‌های مربوط اختصاص داده و تا پایان سال مزبور تعهد پرداخت نماید.

تبصره ۱۰۵ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود معادل مبلغ پنجاه میلیون و هشتصد و پنجاه و چهار هزار و هشتصد و پنجاه و يك (۵۰۸۵۴۸۵۱) ریال که از بابت ارزش وسایل و لوازم و خواربار و پوشاک دانش آموزان و دانشجویان ژاندارمری کل کشور و سایر دستگاههای دولتی تا آخر سال ۱۳۵۰ دریافت داشته است در سال ۱۳۵۱ برای خرید و جایگزین کردن وسایل و لوازم و خواربار و پوشاک مذکور بمصرف برساند.

تبصره ۱۱۵ - مفاد تبصره ۹ قانون متمم بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور نسبت ببقیمانده مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا پایان سال ۱۳۵۱ قابل اجراء میباشد.

تبصره ۱۲۵ - عنوان مؤسسه عالی تربیت بدنی در ردیف ۱۴۲ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور به مدرسه عالی ورزش اصلاح میگردد و اجازه داده میشود مبلغ پانصد و هفتاد و يك هزار (۵۷۱۰۰۰) ریال تحت عنوان مدرسه عالی ورزش در ردیفی بشماره ۴۳۴۹/۱ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و معادل همین مبلغ در اعتبار از محل درآمداختصاصی مدرسه مزبور در ردیف ۱۴۲ قسمت چهارم قانون مذکور منظور و سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح شود.

تبصره ۱۳۵ - مبلغ دو میلیون و یکصد و شصت و يك هزار (۲۱۶۱۰۰۰) ریال از اعتبار ردیف ۱۱۱/۲ قسمت چهارم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور کسر و عیناً در ردیف ۱۱۱/۳ قسمت چهارم همان قانون منظور میشود و سایر جداول مربوط به همین نحو اصلاح میگردد.

تبصره ۱۴۵ - وزارت دارائی مجاز است مبلغ لازم برای پرداخت ما به التفاوت اجرای مرحله اول قانون استخدام کشوری و اضافه حقوق يك پایه ترفیع موضوع تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور و اجرای اصلاحیه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۹/۸/۱۲

۱۳۵۱ کل کشور به «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و تمهیدات مربوط به کالاهای وارده شرکت مخابرات ایران» تغییر داده میشود و سایر جداول نیز بهمین نحو اصلاح میگردد.

تبصره ۴ - معادل مبلغ يك میلیون و هشتصد و هشتاد و نوزده هزار و چهل و پنج (۱۸۸۲۰۴۵) ریال مطالبات اداره کل گمرک بابت حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی خودروهای واگذاری ژاندارمری کل کشور در سالهای ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ از يك طرف بدرآمد گمرک در ردیف ۲۳۰۷ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور و از طرف دیگر در اعتبار ردیفی بشماره ۱۱۴/۲ در قسمت چهارم قانون مزبور تحت عنوان «حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی خودروهای واگذاری ژاندارمری کل کشور در سالهای ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸» منظور میشود.

تبصره ۵ - عبارت «و خانه‌های سازمانی و باشگاهها» به آخر عناوین درآمدهای ردیف ۴۲۰۵ و ۴۲۰۶ قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور اضافه میشود.

تبصره ۶۵ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود مبلغ چهل و چهار میلیون و هشتاد و دو هزار و هشتاد و چهار (۴۴۳۷۲۰۰۰) ریال از محل مانده اعتبار بودجه سال ۱۳۵۰ خود را بمنظور جبران تفاوت قیمت برنج داخلی و جای تمهد و بسازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی پرداخت نماید.

تبصره ۷۵ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود مبلغ دویست و بیست و دو میلیون و هشتصد و شانزده هزار و هشتصد و سیزده (۲۲۲۸۱۶۸۱۳) ریال بابت پنج و نیم درصد ثبت سفارشات سال ۱۳۵۰ خود را از محل مانده اعتبار بودجه سال مذکور وزارت جنگ بهزینه منظور نماید.

تبصره ۸۵ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال اعتبار موضوع بند سوم تبصره هفت قانون بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور را بابت بهای اراضی خریداری شده تا پایان سال ۱۳۵۱ تعهد پرداخت نماید.

تبصره ۹۵ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود

در مورد مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری که از وزارت پست و تلگراف و تلفن به شرکت مخابرات ایران منتقل شده اند برای سال ۱۳۵۱ به میزانی که از طرف دفتر بودجه تعیین میشود به عنوان کمک از محل اعتبار مصوب ردیفهای ۵۱۱۰۶-۵۱۱۰۷ و ۵۱۱۰۸ بخش پنجم از قسمت ششم هزینه قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور بشکرت مزبور پرداخت کند. و به اطلاع کمیسیون بودجه برساند.

تبصره ۱۵- باتوجه به مفاد قانون اجازه پرداخت هزینه های اضافی عملیات نظامی فوق العاده نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب بیستم خرداد ماه ۱۳۴۸ بدولت اجازه داده میشود اعتبار هزینه های سال ۱۳۵۱ را که به اساس قانون مذکور طی تصویب نامه های شماره ۱۰۵-۴/م مورخ ۱۳۵۱/۳/۲۸ ، ۱-۲/۴۳/م مورخ ۱۳۵۱/۴/۲۵ و ۱-۲/۴۳/م مورخ ۱۳۵۱/۷/۲۳ بتصویب هیئت وزیران رسیده است در بودجه عادی سال ۱۳۵۱ منظور نماید.

تبصره ۱۶- بوزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود سهم هریک از مناطق آموزش و پرورش را از اعتبار منظور در ردیف ۵۱۱۱۷ بخش پنجم این قانون که برای تأمین کمبود اعتبار اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری در وزارت مزبور تخصیص یافته است بانعین برنامه های مربوط پس از جلب موافقت وزارت دارائی و دفتر بودجه بصورت «کمک» در اختیار مناطق مزبور بگذارد.

تبصره هائیکه تاکنون نشده به قوت خود باقی است

تبصره ۱۷- الف- از اول اسفندماه ۱۳۵۱ در اجرای ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری ضریب جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ قانون مذکور پنجاه ریال تعیین میشود. افزایش ناشی از تغییر ضریب مذکور که بحقوق پایه گروه مربوط افزوده میشود ابتدا از مزایای مستمر یا فوق العاده شغل کسر میگردد و هرگاه افزایش مذکور بیش از مزایای مستمر یا فوق العاده شغل باشد ما به التفاوت همواره از تفاوت تطبیق حقوق یا مزایای موقت شغل مستخدم کسر خواهد شد.

ب- حداقل مجموع حقوق یا اجرت و مزایای مستخدمین رسمی و پیمانی مشمول قانون استخدام کشوری پس از اجرای بند الف این تبصره از اول اسفندماه ۱۳۵۱

شش هزار ریال تعیین میشود و تا زمانی که مجموع حقوق یا اجرت و مزایای هریک از آنان از شش هزار ریال کمتر باشد بقیه بعنوان «تفاوت حداقل دریافتی» قابل پرداخت خواهد بود. تفاوت مذکور نوعی از مزایا محسوب و در مورد مستخدمین رسمی از آن کسور بازنشستگی برداشت میشود.

آن قسمت از دریافتی مستخدمین رسمی و پیمانی که از لحاظ اجرای مقررات این بند بعنوان مزایا محسوب میشود بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ج- آن قسمت از مزایای مستمر یا مزایای موقت شغل یا فوق العاده شغل مستخدمین که در اجرای این تبصره جزو حقوق گروه و پایه آنان قرار گیرد بنا بر تشخیص وزارت دارائی و دفتر بودجه از اعتبار ماده ۲ (مزایا و کمکها) بودجه دستگاه مربوط کسر و به اعتبار ماده یک (حقوق و دستمزد) بودجه آن دستگاه علاوه خواهد شد.

د- عنوان ردیف ۵۱۱۰۹ بخش پنجم قسمت ششم قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور از اعتبار اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری، به «اعتبار اجرای مرحله دوم و تغییر ضریب جدول حقوق قانون استخدام کشوری و افزایش حداقل دریافتی تا شش هزار ریال» اصلاح میشود و اعتبار مورد نیاز برای اجرای این تبصره از محل اعتبار ردیف مذکور قابل پرداخت میباشد.

نحوه استفاده از اعتبار منظور در ردیف فوق الذکر و دستگاههایی که میتوانند از آن استفاده کنند بر طبق دستور العملی خواهد بود که وزارت دارائی تهیه و بدستگاههای مربوط ابلاغ خواهد کرد.

تبصره ۱۸- در هر مورد که حقوق بازنشستگی، وظیفه از کار افتادگی و وظیفه (جمع پرداختی به کلیه وراثت) طبق قانون تا حقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری افزایش یابد ما به التفاوت همواره از شمول تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور معاف خواهد بود.

تبصره ۱۹- حداقل مجموع حقوق و مزایای مستمر

ماهانه هریک از درجه داران و افراد کادر ثابت نیروهای مسلح شاهنشاهی و همچنین کارمندان غیر نظامی ارتش شاهنشاهی که از شش هزار ریال کمتر باشد از اول اسفندماه سال ۱۳۵۱ تا میزان شش هزار ریال افزایش مییابد تفاوت مذکور نوعی از مزایا محسوب میشود و حسب مورد از محل بودجه وزارت جنگ، ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور قابل پرداخت است. تشخیص مزایای مستمر با وزارت جنگ است.

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه چهارشنبه ۲۹ آذرماه ۱۳۵۱ با حضور نمایندگان دولت تبصره های ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون بودجه را در این مورد تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضا پیرزاده

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای فخر طباطبائی تشریف بیاورید.

فخر طباطبائی - عرض کنم اکنون که لایحه متمم بودجه مطرح است لازم میدانم مطالبی را که برای پیشرفت امور باید مورد توجه دولت باشد ضمن عرایض خود باختصار به عرض برسانم. میدانیم مشور انقلاب سفید ایران که بحمدالله در آستانه جشن دهمین سال آن هستیم راه پیشرفت را از هر حیث برای ملت ایران گشوده و این از برکات افکار بلند و اندیشه تابناک شاهنشاه آریامهر بوده است و محصول بیست سال تجربیات و جهان بینی وسیع شاهنشاه بزرگوار ما بوده است که طرح با چنین عظمتی و منشوری با چنین جاهمینی عرضه داشتند که تمام جهانی که موجب عقب ماندگی یا سرداه پیشرفت ما می شد از میان برداشته شد با این جهش که انقلاب سفید شاه و مردم برای ما فراهم کرد البته در دهه دوم انقلاب قطع دارم که حرکت ما و پیشرفت ما چندان برابر خواهد بود با سرعت

تکنولوژی دنیا و جهات اجتماعی که فراهم شده هماهنگی کامل خواهیم داشت اینجانکه ای که من باید توجه دولت را بآن جلب کنم اینست که در توزیع اعتبارات اجرای برنامه ها و حین جریان برنامه ها لازم است که دولت نظارت شدید و دقیقی داشته باشد تا خدای نخواست ما را به تجمل جوئی نکشاند که لازمه تجمل جوئی فساد است و فساد هم عواملی از قبیل تورم و غیره در تعقیب دارد و نیروی ملی را در تخدیر خودش مستحیل می کند این است که توجه لازمی دولت باید در کنترل قیمت ها و در اجرای صحیح برنامه ها داشته باشد بنده از اینکه برنامه های دولت استانی است وزیر نظر استانداران و فرمانداران کل قسمتی از برنامه ها اجرا میشود عرضی ندارم ولی باید باین موضوع توجه داشته باشند که این اقلام و این اعتباراتی که داده میشود بموقع خودش خرج بشود و از آنها صورت بخواهند. اینجا تیمسار معظم، تیمسار همایونی و سایر آقایان بیازدیدگی که رفته بودند از تأسیسات ارتش صحبت کردند که چرا این پیشرفت های چشمگیر و با عظمت در ارتش حاصل شده است بنده چون صحبت باینجا کشید باید عرض کنم که ارتش و ایمن برای هر جامعه و ملتی بمنزله دو لنگر و سکان کشتی هستند بخصوص در این دنیای متلاطم در ارتش شاهنشاهی ایران بکیفیتی که مورد قبول همه ملت ایران است و طرز برخورد افسران با مردم و محبوبیتی که در قلوب مردم دارند دیناری سوء استفاده نیست و تمام حسابها روشن است و این مطلب را من با کمال صداقت عرض می کنم در کمیسیون بودجه در توضیح اقلامی که مربوط به وزارت جنگ بود بیان میداشتند کاملاً این موضوع محقق بود که حسابها کاملاً روشن است و واقعاً هر دیناری که در ارتش شاهنشاهی خرج میشود بمورد خودش خرج میشود این بود که بنده لازم دانستم این مسئله را اینجا توجه داده باشم بخصوص پیشرفت ارتش ما بکیفیتی است که امروز یکی از دستگاههای منظم در ممالک ما است. و ما بدانشن چنین دستگاهی افتخار می کنیم (صحیح است) و امنیت و ثبات هر کشوری مرمون عظمت و قدرت ارتش است و مراعاتی که باین دستگاه داده بشود البته مورد موافقت همه هست (صحیح است) ولی بنده مخصوصاً توجه آقایان

را جلب می‌کنم در مقدمه‌ای که مخبر کمیسیون بودجه مرقوم فرموده اند نوشته شده است «توجه و عنایتی که دولت در تقسیم اضافه اعتبارات بتقویت بنیه دفاعی مملکت مبذول داشته در خور یادآوری است زیرا ارتش شاهنشاهی که اکنون تحت فرماندهی عالی شاهنشاه آریامهر بصورت يك قدرت دفاعی مجهز و کارآمد درآمده است، البته این مضمونی است که در مقدمه و صدر این ماده مخبر کمیسیون بودجه مرقوم فرموده اند بنده در این لایحه به کیفیتی که ملاحظه کردم چند تبصره است و بنظرم از تبصره ۶ تا تبصره ۱۰ مربوط به ارتش است بنده در این تبصره ها اضافه اعتباری ندیدم بلکه اجازه‌ای بود از مانده اعتبارات سال ۱۳۵۰ و بنا بر این خواستم عرض کنم که این مضمونی که مرقوم فرموده اند بامتن لایحه تنافی دارد و البته بنده جهات دیگری را باز در این لایحه تذکر میدهم و آن خود ماده واحده است در ماده واحده بدولت اجازه داده شده است تا مبلغ شش میلیارد و ۲۶۷ میلیون ریال از اضافه درآمد نفت و همچنین از محل اضافه وصولی تا اینکه میرسد مبلغ ۹ میلیارد و ۱۴ میلیون ریال اعتبار تخصیص میدهد. اقلامی که در فهرست این لایحه موجود است باعتبار مؤسساتیکه ذکر شده تخصیص بدهند نکته‌ای را که می‌خواستم توجه آقایان را جلب کنم که در کمیسیون هم بآن توجه شد راجع با اضافه وصولی است چنانکه استحضار دارید حالا ما در ماده هم سال جاری هستیم بنا بر این دولت باید به آنچه در بودجه سال ۵۱ برای وصول پیش بینی کرده است رسیده باشد نه تنها رسیده باشد بلکه يك مقداری هم از مرز آن پیش بینی گذشته باشد تا بتوانیم این اضافه وصولی را که یکی از ارکان این ماده واحده رسیدن بآن است محقق بدانیم و تعهداتی را که راجع باین اضافه وصولی دستگاههای مختلف مینمایند محقق و قابل پرداخت باشد اصولاً لایحه‌ای که دولت تقدیم مجلس می‌نماید حالا خواه مربوط به بودجه باشد یا لوايح دیگر باید ضرورت تقدیم آن لایحه را طبق آئین نامه در مقدمه لایحه توجه کرده باشند و تعیین کرده باشند متأسفانه در این لایحه به کیفیتی که بنده ملاحظه کردم چنین مقدمه‌ای نبود تا بتوانیم توجه کنیم لزوم این اعتبار اضافی و تخصیص آن را بدستگاههای مختلف که روی چه ضرورتی بوده است. ولی آنچه که من دریافت

يك مقدار اجازه هائی است در این لایحه متمم بودجه که لازم بوده است از قبیل کمک بسازمانهای تربیتی و دانشگاهها یا تجدید اجازه هائی از قبیل اینکه تا شش هزار ریال حقوق و مابه التفاوت را بدهند ولی این را بنده از مطالعه جمیع جهات این لایحه خودم دریافتم والا در مقدمه مطلبی در این مورد نداشت که این را توجه کند ولی بعضی از تبصره ها بنظر من ضرورتی نداشت برای اینکه ما در ماه دهم سال هستیم و اگر هم اضافه درآمدی داشتیم خوب در بودجه سال آینده بار عایت الا هم فایده و یا رعایت جوانب کار می‌توانستیم آن اعتبارات را توزیع بکنیم این است که بنده خواستم جهانی را که در این لایحه بودجه هست توجه کرده باشم بخصوص راجع بمسائل روحی و اخلاقی که دولت باید بآن توجه کند همانطور که در مقدمه عرایضم عرض کردم ارتش و ایمنان بمنزله سکان و لنگر کشتی هستند برای هر جامعه و ملتی. ما البته افتخار می‌کنیم که ارتش شاهنشاهی ما بآن درجه از عظمت رسیده است که برای همه ما باعث سرافرازی است (صحیح است) و خاری است در چشم دشمنان، و دعایم بکنیم روز بروز قدرت افزون تر بشود و باید چنین باشد (احسن است) ولی راجع باخلاق و ایمان در برنامه هائی که دولت ارائه میدهد باید باین معنی توجه کامل بکنند. ظواهر قریب بنده‌ای که از فرآورده های فلسفه قرن ۱۹ اروپاست و حتی مال قرن بیستم هم نیست مربوط بقرن ۱۹ اروپاست و قاره دارد بمشرق زمین سرایت میکند اینرا بنده خواستم عرض بکنم و دولت باید در مورد خطری که امروز بشریت را تهدید میکند یعنی تسلیم شدن بهوی و هوس و بی بند و باری توجه بکنند.

خوشبختانه ماهنوز دارای میراث گرانبهائی از معنویت ملی و مذهبی خود هستیم و آن خلاء و فشار روحی و نفسانی بشر جدید را چنانکه غربیان بآن مواجهند زیاد احساس نمی‌کنیم ولی لازم است قدر این میراث گرانبهائی را بدانیم و آنرا از گزند و نفوذ تصورات سوء مواظبت کنیم و دولت باید برای تحکیم و تقویت مبانی اخلاقی و جلوگیری جدی از تضعیف آن بیش از پیش توجه کند و در این مورد دستگاههای تبلیغاتی و هنری میتوانند مسئولیت ارائه و اجراء نقش مؤثر را در این مورد تعهد کنند.

من راجع به کنترل قیمتها که دولت هر حرفی را میزند یا هر حرفی که باقتضای فصل زمستان بیارد بدون جهت، مستمسک بالا رفتن قیمتها میشود عرض نمی‌کنم ولی راجع به حسن سلوک و احتراز از خودپسندی این نکته را یاد آور میشوم که مردم تشنه محبت هستند و من هنگامیکه در دادگستری بودم در عمل میدیدم ملایمت چه معجون گرانبهائی است و چقدر به انسان آرامش خاطر میبخشد و اما شما هنگام تقدیم این لایحه در مطبوعات باطمینان منعکس کردید که يك چهارم بحقوق کارمندان اضافه کرده اید و فردای آنروز قیمتها بالا رفت بنده که این لایحه را دیدم و در کمیسیون بودجه توضیح دادم به این نتیجه رسیدم که جز بکارمندانیکه کمتر از شش هزار ریال و رقم ناچیزی میگیرند و بمورد هم بوده است نه تنها بدیگران چیزی افزوده نشده مبلغی هم بعنوان افزایش حقوق از کسانی که بیش از بیست هزار ریال میگیرند کسر شده است در عین حال که اصل فکری یعنی حفظ نسبت معقولی بین حداقل و اکثر حقوق کارمندان را لازم میدانم استدعا میکنم این افزایش حقوقی را که جز با لایحه قیمتها اثر دیگری نداشت اینجا توضیح بفرمائید تا رفع سوء تفاهم بشود.

بنده بعرایض خاتمه میدهم و از خداوند متعال مسئلت میکنم که همه ما را در خدمت بمملکت توفیق بدهد (احسن است - احسن است).

رئیس - آقای صدیقی کیوان بفرمائید.

صدیقی کیوان (مخبر کمیسیون بودجه) - یکی دو اشتهای چاپی هست عرض میکنم که آقایان گزارش را اصلاح بفرمائید در صفحه ۳۴ ردیف ۱۴۳ وزارت آموزش و پرورش شماره طبقه بندی بجای ۱۰۱۰۰ باید نوشته شود ۱۰۲۰۰ و در صفحه ۳۵ مقابل همان بجای حقوق و دستمزد باید مرقوم بفرمائید مزایا و کمک در صفحه ۳۷ وزارت فرهنگ و هنر در مقابل شماره طبقه بندی مواد ۳۱۳۰۰ بجای مواد و لوازم مصرف نشدنی باید مرقوم بفرمائید سایر کالاهای مصرف نشدنی خواهش میکنم اصلاح بفرمائید.

رئیس - آقای اکبر مسعودی بفرمائید.

اکبر مسعودی - با اجازه مقام ریاست و همکاران

محترم، خوشوقتم که لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ مخالفتی نداشت و جناب آقای فخر طباطبائی همکار محترم در موقع صحبت نه تنها مخالفتی نداشتند بلکه در موافقت با بسیاری از اقلام لایحه صحبت فرمودند همانگونه که لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور که از استحکام و جهش فوق العاده برخوردار بود و باعث خوشوقتی و تأیید مجلس شورای ملی واقع شد لایحه متمم بودجه نیز از همان استحکام و قوت و قدرت برخوردار است و باعث خوشوقتی و تأیید مجلس میباشد (صحیح است) لایحه متمم بودجه سال ۵۱ بر دو اساس و دو مأخذ تنظیم شده یکی رقم شش میلیارد اضافه درآمد نفت و دیگری سه میلیارد اضافه وصولی درآمدهای عمومی کشور که هر دو حکایت میکند از مساعی فوق العاده دولت در امر وصولی ها و در خصوص نفت بطوریکه همکاران گرامی اطلاع دارند مذاکراتی با کنسرسیوم نفت در جریان است و گویا هنوز تمام نشده و نتیجه قطعی گرفته نشده است ولی همین مذاکرات يك درآمدهای اضافی برای دولت ایران تحصیل میکند که اساس و مأخذ لایحه متمم بودجه بر آن مقدار اضافه درآمدی است که دولت بدست خواهد آورد در نتیجه همت واراده و رهبری شاهنشاه آریامهر همیشه در جهت استیفای حقوق ملی ایران بعمل آمده و میآید و به چنین نتایج درخشانی رسیده است و همیشه موجبات اضافه درآمد برای ما فراهم آورده است (صحیح است) وقتی این روزها را می‌بینیم و با روزهای سالهای ۲۹ و ۳۰ مقایسه می‌کنیم که عوام فریبان همه اش حرف می‌زدند و عمل نمی‌کردند ولی امروز بدون تظاهر بدون عوام فریبی بدون جنجال در مقام استیفای حقوق ملت ایران از نفت بر میآیند و درآمد ملی ما را باین میزان رسانده اند که همه در جهت رفاه عمومی و اصلاحات و عمران و آبادی مملکت خرج میشود (صحیح است) کجا هستند که بیایند ببینند وضع کشور ما و نفت ما و شرکت ملی نفت ما که امروز در عرصه جهانی در ردیف بزرگترین کمپانیهای نفتی عالم عرض اندام میکنند (احسن است) بهر صورت این لایحه متمم بودجه يك مقدار کلی بر اساس اضافه درآمد نفت است اما اضافه درآمد های عمومی کشور بنده نمیدانم مربوط به کداميك از اقلام درآمد عمومی

است راجع به مالیات است یا چیز دیگر هر چه هست باعث خوشوقتی ما است و حکایت از فعالیت دولت در امر وصولی و در امر اجرای تعهدات و اعتبارات و برنامه‌ها می‌کند اما در مورد تقسیم اعتبارات و اضافاتی که وصول شده و میشود و تقسیم آن، آنهم بر دو اصل، اصل ضرورت و رفاه عمومی متکی است اضافه اعتبارات يك قسمت صرف ترمیم حقوق کارمندان و بازنشستگان میشود مخصوصاً کارمندان یک حقوق بگیر، مجلس شورای ملی بهیچوجه موافق نیست که حقوق اشخاصی که حقوق زیاد میگیرند ترمیم بشود و دولت هم همین نظر را دارد و در این لایحه سعی کرده است که حقوق اشخاصی که در آمدشان و حقوقشان کم است اضافه بشود بخصوص کسانی که کمتر از ۶ هزار ریال حقوق میگیرند اضافه بشود که این باعث نهایت خوشوقتی ما است (صحیح است) يك مقدار هم کمک به بازنشستگان هست در این موقعیت از زمان که هر روز سطح زندگی بالا می‌رود، این را توجه داشته باشید میگویم سطح زندگی بالا می‌رود بهمان نسبت هزینه زندگی هم بالا می‌رود این يك تناسبی دارد نه تنها در ایران بلکه در تمام کشورهای جهان امروز مامی بینیم که از زیادی هزینه زندگی شکایت دارند ولی این يك امری است مربوط باقتصاد دنیا مربوط به پیشرفت دنیا و مربوط به ایران تنها نیست هر روز سطح زندگی بالا می‌رود و هزینه زندگی بالطبع بالا می‌رود و حقوق بازنشستگی واقفان کم است باسثنای يك عده ای که در آمد های خارجی دارند یا فعالیتهایی میکنند بازنشستگان مردمانی هستند که بایستی بآنها کمک بشود و در این لایحه دولت نهایت سعی و کوشش را در این خصوص داشته است اضافه اعتبارات دیگری هست در لایحه متمم بودجه بنده عرض میکنم که ثبت شود در صورت جلسه که دولت ایران بخصوص دولت حزبی ما همیشه توجه داشته است به دانشگاههای کشور به مؤسسات آموزشی کشور به مؤسسات آموزشی عالی کشور و در این لایحه برای بسط و توسعه و گسترش دانشگاهها توجه کامل شده است (صحیح است) جناب آقای دکتر شفیق امین بخصوص برای دانشگاه تهران، دانشگاه تبریز، دانشگاه مشهد، دانشگاه اهواز، دانشگاه ملی، دانشگاه پهلوی، دانشگاه

برای جلب توریست بسیار قابل توجه است و مورد تأیید است (صحیح است) در کمیسیون بودجه روی این مطلب صحبت شد توضیحاتی دادند که این جزیره بصورتی در خواهد آمد که مرکز توریست در خاور میانه و کشورهای همسایه خواهد شد.

کمک‌هایی هست در این بودجه برای جمعیت‌های خیریه که همیشه مورد توجه و عنایت دولت بوده است که به جمعیت‌های خیریه که در مقام این هستند که دستگیری بکنند از مردم کم بضاعت و باعث نهایت خوشحالی ما است که از این اضافه اعتبارات يك مبلغ برای آنها در نظر گرفته شده است جناب آقای رامبد، توجه بفرمائید ما باید این مزایای بودجه را اینجا بگوئیم و لولایت که مخالفی نداشته باشد ما مزایای این بودجه را که دولت آورده است باید حتماً در پشت تریبون بگوئیم (صحیح است) کمک شده است بکار وزارت اطلاعات و خبرگزاری پارس، در کمیسیون بودجه آقای معاون وزارت اطلاعات توضیحاتی دادند راجع بکار خبرگزاری پارس خبرگزاری پارس کارش بسیار مهم است و دارد يك اقداماتی میکند در يك سطح جهانی و در کشورهای خارج بتأسیس خبرگزاری اقدام می‌کند تا اکنون خبرگزاری پارس شعبه نداشته است و نمایندگی نداشته است اولین نمایندگی در کشور مصر در شهر قاهره دایر شده است که بسیار لازم و ضروری بوده است و در این بودجه مبلغی قائل شده‌اند برای پیشرفت کار وزارت اطلاعات، اینجا مبلغی برای خانه سازی برای تهیه مسکن برای مردم است البته مبلغش زیاد نیست در برنامه پنجم بطوریکه ما اطلاع داریم و از گوشه و کنار می‌شنویم در مورد مسکن دولت توجه کافی دارد و اعتبارات بسیاری قائل شده است برای امر مسکن و خانه سازی (احسن است)، رفاه کارگران در این لایحه مورد توجه بوده است اعتباراتی قائل شده‌اند این هم مطلب مهمی است که همیشه دولت و مجلس بآن توجه دارد و طبقه کارگر ایران همیشه مورد توجه دولت و مجلس میباشد باید بآنها کمک شود در رفاه آنها کمک بشود و آنها هم در کارخانجات سعی داشته باشند در بیشتر تولید کردن و نظم و ترتیب که الحمدلله این نظم و ترتیب در تمام

واحدهای صنعتی ما وجود دارد (صحیح است) در باب تأمین عدالت و دادگستری و توسعه خانه‌های انصاف و شوراهای داوری اعتباراتی هست این اصل عدالت مهم یعنی اصل عدالت ملی و مردمی که بوسیله شوراهای داوری و خانه‌های انصاف تأمین شده است مورد توجه است و در بودجه بدان توجه شده است يك مقدار از این بودجه مربوط است به کمک دولت ایران به سازمان ملل و اجرای تعهدات بین‌المللی ایران و کمک بروابط بین‌المللی و توسعه آن روابط بین‌المللی ما مسئله خیلی مهمی است برای توسعه روابط امروز وزارت خارجه سعی می‌کند در سطح جهانی با همه کشورهای جهان روابط دیپلماتیک برقرار کند در اجرای سیاست خارجی و روابط بین‌المللی همه جا از نقش مهم سیاست بین‌المللی ما و نقش حساس آن تجلیل می‌کنند اخیراً يك کنفرانسی بوده است که کشورهای عربی در آن شرکت داشته‌اند دولت بعثی عراق که همیشه با ما سرچنگ دارد در تمام مجامع بین‌المللی علیه ما صحبت می‌کند ولی در این کنفرانس کشورهای عربی، نقش او برآب شد و همه کشورهای عربی بانظرات و پیشنهادهای او مخالفت کردند گفتند موافقت ایران برای مابقی آن است که دولت و ملت ایران با کشورهای عربی مخالف باشند (آفرین) گفتند که این حرف‌ها تأثیری ندارد ما باید روابط حسن همجواری با دولت مقتدر ایران داشته باشیم هر چه دولت ایران مقتدرتر باشد بفتح کشورهای عربی و کشورهای خلیج فارس است برای اینکه ایران همیشه در مجامع بین‌المللی از کشورهای عربی و از حقانیت فلسطینی‌ها حمایت کرده است و همیشه گفته است که اسرائیل باید قوای خود را از اراضی اعراب خارج کند (صحیح است). این حرف‌ها همیشه در کنفرانسها زده است و شاهنشاه ما همیشه از این مطلب حمایت کرده‌اند دولت بعثی عراق بهر دری زده است تا اکنون علیه ایران نقشش نگرفته است من باین دولت توصیه میکنم که بجای اینکه باین تشبثات متوسل شود خوب است بدولت ایران مراجعه کند از حسن نیت ملت ایران و شاهنشاه ایران استفاده کند (ایلیخانی پور- ملت عراق با دولت عراق

مجزا است) بله دولت عراق با ملت عراق مجزا است آنچه که دولت بعثی عراق میگوید مورد حمایت ملت عراق نیست خوب است این دولت حالا که موفق نشده است از هیچ يك از مراجع بین المللی نتیجه بگیرد بخود دولت ایران مراجعه کند که مسلماً نتیجه میگیرد مابقی آنها اختلافی نداریم کوشش ما بر ضرر دولت عراق نیست بلکه نفع کشور های سواحل خلیج فارس خواهد بود ما میتوانیم در همه مجامع از آنها حمایت کنیم و میکنیم اینجا بنده باید باین مسئله اشاره کنم که تنها يك دولت بود که در مسئله اختلاف ایران و عراق مطالبی میگفت و حتی در موضوع شط العرب حمایت کرد از حرفهائی که دولت عراق میزد ولی دیدیم بزور زمان فهمید که حق با ایران است و تأیید کرد حقوق ایران را در شط العرب و اظهارات دولت عراق را رد کرد و خوشبختانه امروز ایران با آن دولت یعنی دولت جمهوری خلق آلمان شرقی روابط عادی برقرار کرده است و مسئله مهم اینکه ۲۰ سال بود يك رادیوئی بنام يك ایران در آن کشور علیه ایران صحبت میکرد و تخطئه میکرد تمام اصلاحات و تحولات ایران را ما دیدیم در روزهای اخیر این رادیو قلم نسخ کشید بر روی تمام حرفهائی که میزد و اقرار کرد که در ایران انقلاب شده است و اصلاحات اجتماعی بدرجه ای است که رفاه عمومی فراهم شده است این رادیو امروز درست برعکس حرفهائی که در گذشته میزد تجلیل میکند از انقلاب ایران و از اقدامات بزرگی که در امر صنعتی شدن کشور ایران بکاررفته است. (عباس میرزائی - گفته های آنها چه بدشان و چه خوبشان در پیشرفت مملکت ما تأثیری ندارد و خود بخود کشور ما پیش میرود) همانطور که پیشرفت کرد و گوش نمیدادیم بحرفهائی آنها و خودشان متوجه این مطلب شدند يك مقدار از این اعتبارات تقسیم شده متمم بودجه راجع به بیمه کارمندان دولت است اینجا عنوان شده و در کمیسیون بودجه هم گفته شد که این مورد باید شامل همه کارمندان دولت بشود و تعمیم پیدا بکند و امر بیمه در مملکت توسعه پیدا بکند و شامل همه بشود (صحیح است) کمکهای شده است بسازمانهای کشاورزی جنگلها و مراتع بسیار لازم بوده است بنده همانطور که محاسن بودجه راجع در بودجه کل کشور و چه در این

متمم بودجه عرض کردم يك نقطه ضعفی هم همیشه در این بودجه ما وجود دارد و آن کمکی است که بشرکت واحد اتوبوسرانی میکند البته دولت نمیتواند غیر از این کار بکند باید بشرکتهای واحد اتوبوسرانی تا موقعیکه ضرر میدهند کمک کند قیمت بلیط اتوبوس را نمیتوانیم بالا ببریم و نمیتوانیم (کاظم مسعودی - تقصیر شهرداری است تقصیر دولت نیست) بلی این وظیفه شهرداری است در امر نفع و ضرر شرکتهای واحد اتوبوسرانی حالا مبینیم نه تهران بلکه شهرستانها هم باین وضع دچار هستند جناب آقای قوام صدري توضیحاتی دادند در کمیسیون بودجه که موجه بود این توضیحات، ولی باید فکری بشود که این شرکتهای دخل و خوج بکنند و دخل و خرج خواهند کرد اگر نظارت کامل بشود (صحیح است) الحمدلله که مخالفی در بودجه نبود و جناب آقای فخر طباطبائی مطالبی که فرمودند یکمقدار راجع به تورم و کنترل قیمتها است و عرض کردم که دولت وظایف خودش را انجام داده است تقسیم اعتبارات را عرض کردم اجرای صحیح برنامه ها نتیجه اش این است که اضافه اعتبارات پیدا کرده است و این خود دلیل بر آنست که برنامه ها بخوبی پیش میرود ضرورت تقدیم لوایح دولت و توجه آن بنده در هیچ لایحه ای ندیدم که دولت توجه نکرده باشد هر لایحه ای با توجه کامل همراه بوده است اگر در مقدمه لایحه نباشد در کمیسیونها نمایندگان دولت توجه می کنند لایحه بودجه غیر از لوایح دیگر چون متن ندارد در متن صحبت شده است تقسیم بندی اعتبارات مسلم است اینجا بمسائل روحی و اخلاقی اشاره شد و اقامت باید باین مطلب توجه کرد البته من این مطلب را تصدیق میکنم که ما هر مقدار که در امور مادی پیشرفته ایم در امور اخلاقی و معنوی پیشرفت نکرده ایم این مطلب صحیحی است ولی مربوط بدولت نیست مربوط ب مردم است که باید دنبال معنویات بروند و يك مقداری از مادیات صرف نظر کنند همین مسئله گرانی نرخ ها که اغلب پیش می آید بهیچوجه مربوط بدولت نیست دیروز بنده میوه میخریدم میوه فروش میگفت چون برف آمده است من قیمت میوه ها را بالا برده ام اینجا مربوط بدولت نیست این مسائل مربوط باشخاص است مربوط بفروشنندگان کالاها است که باید رعایت

اخلاقیات و معنویات را بکنند و متأسفانه این کار را نمیکنند اینجا يك مطلب دیگری را فرمودید که در اثر اضافه شدن حقوق کارمندان قیمت ها بالا میرود يك جای دیگر فرمودید در این لایحه چیزی بحقوق کارمندان اضافه نشده است این دو مطلب ضد و نقیض بود البته موضوع اینکه بحقوق کارمندان چیزی اضافه نشده است يك بحث مفصلی است که در کمیسیون بودجه خود جناب فخر طباطبائی تشریف داشتند و صحبت شد بحقوق آنهايي که کم حقوق میگیرند واقعا اضافه شده است البته بنظر ما کافی نیست مع هذا دلیل بر این نمیشود که کسبه نرخ اجناس خود را اضافه بکنند و بهیچوجه مربوط بدولت نیست مع هذا شهرداری باید در کنترل قیمتها نهایت دقت را بکنند و این کار را خواهد کرد بنده بعراض خود خاتمه میدهم فقط اینجا يك یادداشتی دارم که وزارت آموزش و پرورش بمنظور تحکیم احساسات مبنی دانش آموزان در سال جاری برنامه وسیعی اجرا کرده است این مربوط میشود به همان موضوع اخلاقیات و معنویات که اشاره شد و البته دستگاههای مسئول دولتی بر آن توجه دارند يك مطلب دیگر که باید بنده عرض کنم اینجا يك اضافه اعتباراتی برای وزارت فرهنگ و هنر در نظر گرفته شده يك مبلغی است برای اعتلای فرهنگ و هنر و ترویج و شناساندن هنر و کشاورش و جمع آوری و حفظ آثار فرهنگی و هنری، وزارت فرهنگ و هنر نهایت دقت و فعالیت را در این کارها انجام داده است (صحیح است) و این بودجه برای این کار تخصیص داده شده و مورد تأیید ما بوده و میباشد. لایحه متمم بودجه از يك استحکام بی نظیر و يك قدرت زیاد برخوردار است و دلیل بر فعالیت دولت و اقدامات مثبت دولت و اجرای برنامه های دولت است و ما بسیار خوشوقتم که باین لایحه مهم که در جهت رفاه عمومی است رأی موافق میدهیم (احسن - احسن).

رئیس - آقای صدري کیوان بفرمائید.

صدري کیوان - بنام خداوند توانا

جناب آقای رئیس - همکاران گرامی

مطالب امروز من درزی و کسوت مخبر کمیسیون بودجه معروض میافند بنابراین مشتمل خواهد بود بر

مطالبی پیرامون گزارش کمیسیون بودجه و توضیحاتی در مورد فرمایشات همکار ارجمند جناب آقای فخر طباطبائی که از نظر تکنیک و فنون تهیه و تنظیم لایحه ایراداتی عنوان فرمودند.

همکار گرامی ما فرمودند مخبر کمیسیون بودجه در گزارش توجیهی خود نوشته اند توجه و عنایتی که دولت در تقسیم اضافه اعتبارات به تقویت بنیه دفاعی مملکت مبذول داشته در خور یاد آوری است، و اضافه کردند بنده هر چه تبصره های متمم بودجه را که مربوط بارتش است ملاحظه کردم دیدم از اضافه اعتبار خبری نیست و در پنج شش تبصره ارتش کلا اجازاتی برای استفاده از مانده اعتبار سالهای گذشته خواسته اند.

در این مورد باید بعرض همکار گرامی برسانم که در متمم بودجه ها معمولاً اضافه اعتبارات در تبصره ها گنجانده نمیشوند بلکه بصورت فهرست اضافه اعتبارات بحسب دستگاهها و ردیفها توزیع و تقسیم میشوند و بعد از تبصره ها به لایحه متمم بودجه منضم میگردند چنانکه همکار عزیز ما باین فهرست مراجعه فرمایند در صفحه ۱۱ ردیف ۱۲۵ ملاحظه خواهند کرد که برای وزارت جنگ رقمی معادل يك میلیارد و هشتصد و نود و چهار میلیون و هشتصد و هشتاد و يك هزار ريال اختصاص داده شده که مورد تأیید و پشتیبانی همه همکاران گرامی است و اقدام دولت در خور امتنان و تشکر میباشد زیرا ما همه معتقدیم که ارتش مقدم بر همه چیز است (صحیح است) امیدوارم این توضیح رفع اشکال همکار ارجمند ما را کرده باشد.

ایراد دوم جناب آقای فخر این بود که اکنون که ماه دهم سال است ما موقعی میتوانیم اضافه در آمد داشته باشیم که یقین حاصل کنیم کلیه پیش بینی های دولت در زمینه درآمدها تحقق پیدا کرده اند و به حیثه وصول در آمده اند آنگاه ما از آن پیش بینی ها میشود اضافه درآمد... در این مورد باید بعرضشان برسانم همانطوریکه با حضور خودشان در کمیسیون بودجه این مطلب را شکافتیم و تجزیه و تحلیل کردیم با توجه با افزودن کلمه پیش بینی در ماده واحده و نیز در نظر گرفتن مسأله تخصیص اعتبار هیچگونه اشکالی متصور نیست و از این نظر جای

هیچگونه بحثی باقی نمی ماند از طرفی چنانچه مفهوم و ماهیت حقوقی بودجه را در نظر بگیریم تصویب بودجه از نظر درآمدها برای دولت تکلیف است و از نظر هزینه ها اجازه باین ترتیب که تصویب بودجه بدولت اجازه میدهد که مخارجی را که در بودجه پیشنهادی پیش بینی کرده است انجام دهد ولی بعکس مخارج، بودجه دولت را مجبور میسازد که درآمدهائی را که در بودجه برای تأمین مخارج عمومی منظور شده است وصول کند. پس اعتبار خرج یکنوع اجازه است و اگر دولت نتوانست در حدود اعتبارات اعطائی خرج کند یا خواست که صرفه جوئی کند اشکالی متصور نیست پس این اضافه اعتبارات که روی مخارج تقسیم و توزیع شده اگر بعللی کلا تحقق نپذیرد دولت مخارج را انجام نمی دهد (صحیح است) و اشکالی بوجود نخواهد آمد. امیدوارم این توضیح نیز کافی بمقصود باشد و رفع نگرانی و اشکال جناب آقای فخرطباطبائی را که از اعضاء دقیق و مطلع کمیسیون بودجه هستند فراهم کند (انشاء الله) (مهندس جلالی - همه اعضاء کمیسیون بودجه دقیق هستند) و اما در مورد لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ بانوجه باین مطلب که دولت خدمتگزار حزبی هویدا اضافه اعتبارات را براساس پاره ای از نیازهای فوری و ضروری جامعه متحول و نو آورما تقسیم و توزیع کرده و در این تقسیم اوضاع و احوال ممتاز و شکوفان اقتصادی و اجتماعی مملکت مارا مورد نظر داشته و مخارج را بانوجه به نقشی که در توسعه اقتصادی و اجتماعی مادراند طبقه بندی نموده این لایحه دارای خصوصیات و ویژگیهای چندی است که هم مسلک گرامی جناب آقای اکبر مسعودی تعدادی از آنها را متذکر شدند و بنده فقط بیک خصوصیت بسیار مهم که جنبه انسانی لایحه است اشاره میکنم و البته در این رهگذر از اعداد و ارقام که بهترین سخنگو هستند کمک میگیرم (احسن).

در این زمینه باید عرض کنم که دولت خدمتگزار حزبی در اجرای نیات عالی و خیر و بهر حال بقدر ایران وجود مقدس محمد رضا شاه آریامهر شاهنشاه افتخار آفرین که آنی از فکر آسایش و رفاهیت و بهر وزی عموم طبقات مملکت مافارغ نیستند و نیز در تعقیب سیاست ارزنده خود که همواره در تأمین رفاه و آسایش جامعه ایرانی تلاش و

کوشش دارد در این متمم بودجه برای بهبود وضع معاش رفاه، آسایش و سلامت جامعه ایرانی حجم عظیمی از اضافه اعتبارات را اختصاص داده که به شرح زیر ارقام آنها بعرض میرسد:

۱- اعتبار اجرای اصلاحیه قانون استخدام کشوری مصوب آبانماه ۱۳۴۹ مبلغ ۳۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۲- اعتبار اجرای مرحله دوم و تغییر ضریب جدول حقوق قانون استخدام کشوری و افزایش حداقل دریافتی تاشش هزار ریال مبلغ ۴۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۳- اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری در وزارت آموزش و پرورش (کادر آموزشی) مبلغ ۳۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۴- رفاه گروههای خاص و کمک بخدمات درمانی شیر و خورشید - ۱۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال

۵- کمک بخدمات درمانی دانشگاهها

- ۳۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال

۶- کمک بخدمات درمانی و بهداشتی وزارت بهداشتی

- ۱۴۵۰۰۰۰۰۰ ریال

۷- کمک بصندوق بازنشستگی

- ۳۱۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال

۸- کمک به بیمه کارمندان دولت و وزارت آموزش و پرورش مبلغ - ۱۰۸۹۰۰۰۰۰۰ ریال

جمع کل این ارقام میشود مبلغ دومیلیارد و دو بیست و سی و هفت میلیون و نهصد هزار ریال یعنی تقریباً ۲۵٪ کل اضافه درآمد که خود درخور تمجید و امتنان فراوان است.

آخرین عرضم در زمینه امثال امر عده ای از همکاران ارجمند است که فرموده اند توضیحاتی پیرامون تبصره های استخدامی متمم بودجه بعرض برسانم. در این مورد باید متذکر شوم که این تبصره هائیز متضمن اقدامات مفیدی در جهت بهبود وضع زندگی و تأمین رفاه بیشتر مستخدمان دولت است. این اقدامات از تبصره های ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ بخوبی مستفاد میگردد. که ذیلاً در پاره آن قدری قائل به تفصیل میشوم.

۱- دربند الف تبصره ۱۷ از اول اسفند ۱۳۵۱ ضریب جدول حقوق قانون استخدام کشوری پشجاه ریال

تعیین گردیده است. چون هدف دولت از پیشنهاد تغییر ضریب مذکور متناسب و متعادل ساختن حقوق و مزایای مستخدمان در سطوح مختلف است بنابراین در لایحه متمم بودجه پیش بینی شده است مستخدمانی که از حقوق و مزایای کمتر استفاده می کنند و یا بجز حقوق مزایای دیگر دریافت نمیدارند بتوانند از تمام ۲۵٪ افزایش ناشی از تغییر ضریب بهره مند شوند ولی مستخدمانی که در سطوح بالا هستند و علاوه بر حقوق از مزایای شغلی قابل ملاحظه ای استفاده می کنند مبلغی که بر اثر تغییر ضریب به حقوق آنها اضافه میگردد ابتدا از مزایای مستمر یا فوق العاده شغل کسر میگردد و اگر افزایش مزبور از مزایای مستمر یا فوق العاده شغل بیشتر باشد مابه التفاوت از تفاوت تطبیق (در مورد مستخدمین رسمی سابق) یا مزایای موقت شغل (در مورد مستخدمین غیر رسمی سابق) که طبق قانون جدید به رسمی تبدیل شده اند) کسر خواهد شد و باین ترتیب بدریافتی مستخدمانی که از حقوق و مزایای کمتری استفاده می کنند اضافه خواهد شد بنحویکه فاصله بدریافتی ها بنحومعقول و منطقی کمتر و نسبت حداقل و حداکثر بدریافتی مستخدمان دولت از یک و هشت تجاوز نکند (صحیح است) و این تصمیم در زمینه پیروی از سیاست توزیع عادلانه درآمدها است که از طرف دولت خدمتگزار حزبی اتخاذ شده است. در اینجا بیک نکته بسیار اساسی باید اشاره کنم و آن اینست که آن عده از مستخدمان هم که در اثر تغییر ضریب (افزایش بدریافتی) پیدا کرده اند حقوق آنها یعنی مبنای حقوق بازنشستگی آنها ۲۵ درصد افزایش یافته است و این اقدام خود نوعی اصلاح در فرمول تعیین حقوق بازنشستگی مستخدمان رسمی دولت محسوب میگردد (صحیح است).

دوم- از طرف دیگر علاوه بر متعادل ساختن و کوتاه کردن فاصله بین بدریافتی مستخدمان دولت ضرورت داشته که حداقل مجموع حقوق و مزایای مستخدمان بمیزان ثابتی مشخص شود. برای این منظور ضمن بند تبصره ۱۷ لایحه متمم بودجه این اقدام بسیار اساسی پیشنهاد شده است طبق مفاد این بند پس از اجرای تغییر ضریب از اول اسفند ماه ۱۳۵۱ حداقل مجموع حقوق یا اجرت (در مورد کارمندان پیمانی) و مزایای مستخدمین رسمی و پیمانی

مشمول قانون استخدام کشوری شش هزار ریال تعیین شده است و تا زمانیکه مجموع عوامل مذکور در مورد هر یک از مستخدمان از شش هزار ریال کمتر باشد بقیه تا شش هزار ریال بعنوان (تفاوت حداقل بدریافتی) بآنها پرداخت میشود و این تفاوت نوعی مزایا محسوب میگردد زیرا تفاوت مزبور بر حقوق مستخدم رسمی که مبنای بازنشستگی است افزوده نمیشود و حقوق این عده در اثر تغییر ضریب افزایش یافته است و از این مزایا کسور بازنشستگی برداشت خواهد شد. در اینجا ممکن است این نکته متبادر بذهن شود که اگر از این مزایا کسور بازنشستگی کسر شود در نتیجه بدریافتی این عده از مستخدمین رسمی کمتر از شش هزار ریال خواهد شد. در این باره باید بدو نکته اساسی توجه و عنایت شود اول اینکه طبق قانون از کلیه مستخدمان رسمی که عضو صندوق بازنشستگی کشوری هستند از مزایای مستمر آنان بهر میزانی که دریافت می کنند کسور باز-نشستگی برداشت میشود دوم اینکه در حال حاضر و قبل از اجرای این بند کسیکه مجموع حقوق و مزایای او شش هزار ریال است و (از ما به التفاوت حداقل بدریافتی) موضوع این بند استفاده نمی کند طبق قانون از مزایای او بهر مبلغی که دریافت کند کسور بازنشستگی کسر میشود پس اگر از مابه التفاوت حداقل بدریافتی حقوق بازنشستگی کسر نشود تبعیضی ایجاد کرده ایم البته مستخدمان پیمانی چون طبق مقررات مربوط عضو صندوق بازنشستگی نیستند و اساساً بعلت اینکه مستخدم رسمی نیستند کسور بازنشستگی پرداخت نمی کنند افرادی از آنها که طبق این بند مجموع اجرت و مزایای آنها به شش هزار ریال میرسد از پرداخت کسور بازنشستگی معاف میباشند (فضائلی- جواب سؤالات مقدر ارادادید).

سوم در تبصره ۱۸ مقرر است در هر مورد که حقوق بازنشستگی، وظیفه از کار افتادگی و وظیفه (جمع پرداختی به کلیه وراث) بر اساس قانون تاحقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق قانون استخدام کشوری افزایش یابد مابه التفاوت همواره از شمول به تبصره ۷۰ قانون بودجه سال ۴۲ که ناظر به برداشت کسور بازنشستگی است معاف خواهد بود. این موضوع سابقه قانونی دارد بطوریکه استحضار دارند در تبصره ۲۳ قانون بودجه

سال ۱۳۴۹ که حداقل حقوق بازنشستگی و وظیفه از ۳۶۰۰ ریال به چهار هزار ریال افزایش پیدا کرد و برابر با حقوق پایه یک گروه يك جدول قانون استخدام کشوری تعیین شد و حداقل مزبور تابع تغییرات بعدی هم گردید در آن قانون هم مشمولین افزایش از پرداخت کسور بازنشستگی موضوع تبصره ۷۰ مذکور معاف شدند و در این تبصره حکم کلی شده است که در آینده برای این موارد به قانون جدید نیاز نباشد امیدوارم این توضیحات نیز مورد عنایت و توجه نمایندگان محترم قرار گیرد (احسن).

در خاتمه عرایضم از پیشگاه با عظمت خداوند منان مسئلت دارم که بدولت خدمتگزار حزبی و بهمی ما آحاد و افراد ملت ایران توفیق عنایت فرماید تا از تعالیم حکیمانه و رهبریهای دایمانه وجود مقدس محمد رضا شاه آریامهر شاهنشاه افتخار آفرین که همچون کوه کبکی فروزان و پر فروغ فراراه ملت و دولت ایران قرار دارد حداکثر استفاده را ببریم (احسن) و با اجرای کامل و دقیق نیت و منویات مبارک رهبر گرانقدر خود دین خود را باین آب و خاک و باین وطن مقدس ادا کنیم - متشکرم (احسن. احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) برای تبصره های ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ پیشنهاد فوریت میشود نظری نیست؟ (اظهاری نشد) فوریت این ۳ تبصره تصویب میشود. نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتن خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتن خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. تبصره های ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ لایحه برای تصویب و بقیه لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ برای اظهار ملاحظات مجلس سنا ارسال میگردد. آقای قوام صدری بفرمائید.

قوام صدری (وزیر مشاور) - بنده وظیفه خود میدانم که با اجازه مقام محترم ریاست از اینهمه توجه و عنایت مجلس محترم و بخصوص نمایندگان محترم کمیسیون بودجه که با حوصله و مراقبت و حمایت از ما، متمم بودجه دولت را رسیدگی و امعان نظر و هدایت فرمودند و مجلس باین یکپارچگی و عنایت رأی موافق

دادند صمیمانه از طرف دولت تشکر بکنم در ضمن با اغتنام فرصت یکی دو مطلبی را که جناب فخر طباطبائی توطیه فرمودند خدمتشان عرض کنم آنچه را که درباره صرفه جوئی و نظارت و مراقبت و جلوگیری از تجمل پرستی و توصیه اینکه در شهرستانها و در برنامه های اجرائی منطقه ای مراقبت و نظارت بشود همچنین تأکید در اینکه در حسن سلوک مأمورین با مردم مراقبت بشود من باید عرض کنم نه فقط قول میدهم که به تمام توصیه ها عمل میشود بلکه باید باستحضار برسانم که این مطالب عمل شده است و مراقبت میشود روزانه و مستمر، زیرا این مطالب نه فقط توصیه حزب ما است بلکه این دستور العمل شاهنشاه ما است، برنامه دولت ما است این مطالب مصراً و مستمراً مورد نظر هست و وعده میدهم و تأیید میکنم و عرض میکنم که بخیالتان راحت باشد (احسن) و امیدواریم که اگر احیاناً مواردی هست یا بوده است آنطور که مورد نظر خود ما و شما هست و آنها نرسیده ایم خواهیم رسید بهر حال همیشه برنامه این است که در این مسائلی که اشاره فرمودید مورد نظر و تأیید حزب ما هم هست و همیشه مراقبت میکنند (احسن).

۱۰ - تقدیم لایحه الحاق دو تبصره بماده ۳ و ماده ۴ آئین نامه معاملات شهرداری پایتخت بسوسنیه خانم صوفی معاون وزارت کشور

رئیس - خانم صوفی بفرمائید.

خانم صوفی (معاون وزارت کشور) - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم چون شهرداری پایتخت در نظر دارد بشهرداران مناطق دوازده گانه شهر تهران اختیاراتی برای تسهیل و تسریع و ظایف محوله تفویض کند لازم بود که در آئین نامه معاملات شهرداری پایتخت اصلاحاتی به مل آید باین جهت لایحه الحاق دو تبصره به آئین نامه معاملات شهرداری پایتخت تنظیم شده و برای تصویب تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - لایحه بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱ - ختم جلسه

رئیس - چون فعلاً مطلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید. (ساعت دوازده و پنج دقیقه جلسه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**